



**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ**

Κατεύθυνση: Φυτική Παραγωγή

**Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

των

ΓΚΟΥΝΤΟΥΡΑ ΕΥΘΑΛΙΑ, ΑΜ: 309/05

&

ΝΤΟΥΡΑ ΛΑΜΠΡΙΝΗ, ΑΜ: 338/05

Επιβλέπων Καθηγητής: Παλάτος Γεώργιος

Καθηγητής Εφαρμογών

Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 2014



**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ**

Κατεύθυνση: Φυτική Παραγωγή

**Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
των
ΓΚΟΥΝΤΟΥΡΑ ΕΥΘΑΛΙΑ 309/05
&
ΝΤΟΥΡΑ ΛΑΜΠΡΙΝΗ 338/05**

**Επιβλέπων Καθηγητής: Παλάτος Γεώργιος
Καθηγητής Εφαρμογών**

Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 2014

Ευχαριστίες

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με θέμα «Η Εξέλιξη της Βιολογικής Γεωργίας για την Παραγωγή Βιολογικών Προϊόντων», πραγματοποιήθηκε, στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας του τμήματος Φυτικής Παραγωγής του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν θα ήταν ποτέ δυνατή η ολοκλήρωση αυτής της πτυχιακής εργασίας, χωρίς την πολύτιμη βοήθεια κάποιων σημαντικών ανθρώπων.

Πρώτα από όλους θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Καθηγητή Εφαρμογών Φυτικής Παραγωγής του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας Α.Τ.Ε.Ι.Θ. κ. Παλάτο Γεώργιο, ο οποίος μας ενθάρρυνε να ασχοληθούμε με ένα πραγματικά ενδιαφέρον θέμα και μας καθοδήγησε καθ' όλη τη διάρκειά της με σκοπό την όσο δυνατόν καλύτερη ολοκλήρωση και φυσικά παρουσίασή της.

Ευχαριστούμε επίσης θερμά τον φίλο μας Ράπτη Συμεών, πτυχιούχο με Master πληροφορικής, ο οποίος μας βοήθησε αλόγιστα στην συμπλήρωση και δημιουργία των γραφημάτων.

Περίληψη

Η ακόλουθη διπλωματική, συντάχθηκε με σκοπό την ανάλυση της εξέλιξης της βιολογικής καλλιέργειας στην Ελλάδα, για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

Για τον σκοπό αυτό, η εργασία οργανώθηκε σε τρία κεφάλαια:

Το πρώτο κεφάλαιο, που ουσιαστικά είναι και εισαγωγικό, μας ενημερώνει για την εξέλιξη της βιολογικής γεωργίας στην Ελλάδα.

Το δεύτερο κεφάλαιο μας εισάγει στην έννοια των βιολογικών προϊόντων, πως τα αναγνωρίζουμε, που τα βρίσκουμε, και ποία είναι η επίδρασή τους στο περιβάλλον.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στην σύγκριση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου, το οποίο συμπληρώθηκε από τους καταναλωτές με γνώμονα την γνώση τους στα βιολογικά προϊόντα.

Abstract

The following diplomatic, was written to analyze the development of organic farming in Greece, to produce organic products.

To this end, the work was organized into three chapters:

The first chapter, which is essentially introductory, tells us about the development of organic agriculture in Greece.

The second chapter introduces us to the concept of organic products, how we recognize, that we find, and what is their impact on the environment.

The third chapter deals with the comparison of the results of the questionnaire, which was completed by the consumer-driven knowledge on biological products.

Ευχαριστίες.....	
Περίληψη.....	
Abstract.....	
Εισαγωγή.....	-1-
Κεφάλαιο 1.....	-2-
1.1. Ιστορική αναδρομή και εξέλιξη της βιολογικής γεωργίας.....	-2-
1.2. Έννοια και στόχοι βιολογικής γεωργίας.....	-4-
1.3. Βασικές αρχές της βιολογικής γεωργίας.....	-6-
1.3.1. Εδαφοκατεργασία.....	-6-
1.3.2. Εδαφοκάλυψη.....	-7-
1.3.3. Αμειψισπορά.....	-9-
1.3.4. Συγκαλλιέργεια.....	-9-
1.3.5. Λίπανση.....	-11-
1.3.6. Φυτοπροστασία.....	-12-
1.3.7. Κομπόστ.....	-15-
1.4. Βασικές διαφορές συμβατικής και βιολογικής γεωργίας.....	-18-
1.4.1. Μετάβαση από συμβατική σε βιολογική γεωργία.....	-19-
1.5. Βιολογική καλλιέργεια μια ελπίδα για το περιβάλλον.....	-22-
Κεφάλαιο 2.....	-23-
2.1. Τι είναι βιολογικά προϊόντα.....	-23-
2.1.1 Χαρακτηριστικά βιολογικών προϊόντων.....	-23-
2.2 Πώς αναγνωρίζουμε τα βιολογικά προϊόντα.....	-24-
2.2.1 Που βρίσκουμε τα βιολογικά προϊόντα.....	-28-
2.2.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα βιολογικών προϊόντων.....	-28-
2.3 Ποια η επίδραση των βιολογικών προϊόντων στο περιβάλλον.....	-30-
2.4 Η εγχώρια αγορά και η ζήτησή τους στην Ελλάδα.....	-30-
2.5 Η συμπεριφορά του καταναλωτή ως προς τα βιολογικά προϊόντα.....	-32-
2.6 Πρότυπα πιστοποίησης και φορείς πιστοποίησης.....	-33-
2.7 Οδηγίες χρήσεως για βιοκαταναλωτές.....	-35-
Κεφάλαιο 3.....	-39-
3.1 Παράθεση ερωτηματολογίου.....	-39-
3.1.1. Αποτελέσματα έρευνας – Γραφήματα.....	-43-
Συμπεράσματα.....	-67-
Βιβλιογραφία.....	-69-

Εισαγωγή

Η βιολογική γεωργία μπήκε δειλά – δειλά στη ζωή των Ελλήνων αγροτών όπως μπαίνει καθετί καινούργιο στη χώρα μας, όμως στην πορεία των χρόνων αποδείχθηκε μια πολύ έξυπνη και προσδοφόρα εναλλακτική λύση, η οποία γνώρισε τεράστια απήχηση στους αγρότες μας στις αρχές της νέας χιλιετίας. Την επιφυλακτικότητα διαδέχθηκε ο ενθουσιασμός, στη συνέχεια όμως τα δεδομένα άλλαξαν με αποτέλεσμα τα τελευταία χρόνια να παρατηρείται αισθητή μείωση του ενδιαφέροντος των αγροτών για τις βιολογικές καλλιέργειες.

Η βιολογική γεωργία αναγνωρίζεται πλέον ευρύτατα ως μια μέθοδος γεωργικής παραγωγής που προσφέρει διεξόδους σε σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα, όπως είναι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, η διατήρηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο, η περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, η βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων, η παραγωγή προϊόντων ποιότητας, η προστασία της υγείας του καταναλωτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Η απαρχή της βιολογικής γεωργίας τοποθετείται στις αρχές του προηγούμενου αιώνα και συγκεκριμένα την δεκαετία του 1920, στις χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Γενικότερα όμως, η διάδοση του βιολογικού τρόπου παραγωγής έγινε με πολύ αργό ρυθμό. Έπειτα από τη δημιουργία κάποιων κινημάτων τα οποία αποτέλεσαν το έναυσμα του προβληματισμού για τις ήδη υπάρχουσες γεωργικές μεθόδους και τα αποτελέσματά τους στην οικονομία, το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου, οι βάσεις πλέον έχουν τεθεί. Από τη χρονική αυτή περίοδο και πέρα, μπορούμε να διακρίνουμε την πορεία της βιολογικής γεωργίας σε τρεις περιόδους.

Η πρώτη περίοδος χρονικά καλύπτει το τέλος της δεκαετίας του 1950 μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1960. Στις αρχές της δεκαετίας του 1950, η βιολογική γεωργία βρίσκεται σε εμβρυακό επίπεδο λόγω κυρίως του β' Παγκοσμίου Πολέμου που μόλις είχε τελειώσει. Παράλληλα, στη Δυτική Ευρώπη αυξάνονται συνεχώς οι ανησυχίες για τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Στο χώρο της γεωργίας, οι πρώτοι βιοκαλλιεργητές, μεταξύ των οποίων πολλοί λίγοι είναι αγρότες, στρέφονται προς την οικειοποίηση και ενσωμάτωση στη γεωργία τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται από τις αναπτυσσόμενες χώρες και χαρακτηρίζονται από τη χρήση χαμηλής ενέργειας και τοπικών πόρων. Επίσης, δημιουργούνται και κάποιου είδους κανόνες παραγωγής, κυρίως σχετικά με τα λιπάσματα. Επιπλέον, οι βιοκαλλιεργητές είναι ιδεολόγοι και επηρεασμένοι από όλες τις κοινωνικοπολιτικές ιδέες της εποχής, στοιχείο που αποτελεί και τον κεντρικό άξονα της συμπεριφοράς τους και των γεωργικών πρακτικών που εφαρμόζουν. Συμπερασματικά, όλη αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από την έντονη επικράτηση των ιδεολογιών σχετικών με το περιβάλλον, οι οποίες όμως επεκτείνονται και σε όλους τους υπολοίπους κοινωνικούς τομείς.

Η δεύτερη περίοδος τοποθετείται χρονικά από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 μέχρι και το τέλος της δεκαετίας του 1980. Κατά την περίοδο αυτή, έχει περάσει πια ο ενθουσιασμός της ιδεολογίας και κυριαρχούν οι νόμοι της αγοράς, και ειδικά ο ανταγωνισμός ο οποίος μάλιστα τη διακρίνει. Οι βιοκαλλιεργητές πρέπει πλέον να παράγουν για να πωλούν. Πολλοί από αυτούς είναι απογοητευμένοι και εγκαταλείπουν

τις προσπάθειές τους. Αυτοί που παραμένουν, διαφοροποιούνται σε ερασιτέχνες και σοβαρούς βιοκαλλιεργητές. Οι τελευταίοι διακρίνονται για τις αξίες τους και τη βελτίωσή τους στον παραγωγικό τομέα. Πάντως, και οι δύο ομάδες είναι εξαρτημένες από τις βιομηχανίες παραγωγής σπόρων και λιπασμάτων αλλά και από τα εργαστήρια επιλογής φυλών ζώων. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν οι καταναλωτές, οι οποίοι είναι διασκορπισμένοι και χαρακτηρίζονται από υψηλό εισόδημα, έντονη ευαισθητοποίηση και ιδεολογικό υπόβαθρο.

Ως τρίτη περίοδος θεωρείται το χρονικό διάστημα από την δεκαετία του 1980 μέχρι και σήμερα. Οι διαμαρτυρίες εναντίον του μοντέλου της άκρατης παραγωγής πληθαίνουν και υποστηρίζονται ήπια μοντέλα, με τα οποία παράγονται όσο το δυνατόν πιο υγιεινά προϊόντα με τη λιγότερη δυνατή επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης προβάλλουν όλο και περισσότερο τη βιολογική γεωργία ως λύση στα αδιέξοδα. Μπροστά σε όλες αυτές τις πιέσεις, η Κοινή Αγροτική Πολιτική επαναπροσανατολίζει τους στόχους της και στρέφεται πλέον προς την αειφορική γεωργία. Οι παραγωγοί είναι τώρα επαγγελματίες, λαμβάνουν πρωτοβουλίες και δημιουργούν σχέσεις συμβολαίων με τις βιομηχανίες, και μάλιστα οι περισσότεροι από αυτούς αγρότες. Οι καταναλωτές είναι ευαισθητοποιημένοι και εκτιμούν τα προϊόντα που είναι υγιεινά και παράγονται με βάση κάποιες αξίες. Η βιολογική γεωργία έχει ξεφύγει πια από την απομόνωσή της μέσα σε ένα στενό ιδεολογικό πλαίσιο και έχει καταστεί ανταγωνιστικό κομμάτι της αγοράς. Είναι πλέον εφαρμόσιμη, παραμένοντας παράλληλα πιστή στις αρχές της.

Σήμερα η Ελλάδα έχει πολύ δυναμική εσωτερική αγορά βιολογικών προϊόντων, παρά τον αρχικό εξαγωγικό προσανατολισμό. Αυτή τη στιγμή, στον ελληνικό χώρο τα βιολογικά προϊόντα διατίθενται σε περισσότερες από 70 αγορές βιολογικών προϊόντων, στα σούπερ μάρκετ, και σε εκατοντάδες καταστήματα, τόσο εξειδικευμένα καταστήματα λιανικής πώλησης βιολογικών προϊόντων, όσο και σε μια ευρύτερη γκάμα καταστημάτων (κάβες, τοπικά προϊόντα, κ.λπ).

Παρόλα αυτά, από το 2010 παρατηρείται αισθητή μείωση των βιοκαλλιεργητών όπως και της βιολογικά καλλιεργήσιμης γης. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ολοκλήρωση του προγράμματος επιδοτήσεων του 2005 και του 2006 (το περσινό πρόγραμμα επιδοτήσεων για βιοκαλλιεργητές σε καμία περίπτωση δεν επαρκεί ούτε για τις ανάγκες των αγροτών ούτε για τη ζήτηση της αγοράς σε βιολογικά προϊόντα). Καλώς ή κακώς, η ύπαρξη ή ολοκλήρωση ενός προγράμματος επιδοτήσεων αντιστοιχεί απόλυτα στην στατιστική εικόνα των βιοκαλλιεργητών. Δηλαδή, όσο

έχουμε επιδοτήσεις έχουμε και βιολογική γεωργία. Αυτό τουλάχιστον ισχύει για τη μεγάλη πλειοψηφία του αγροτικού πληθυσμού, ενώ υπάρχουν φυσικά και οι φαινές εξαιρέσεις, βιοκαλλιεργητές με όραμα και μεράκι που έχουν σωστή επαφή με την αγορά και τους καταναλωτές και επομένως δεν χρειάζονται καμία επιδότηση.

1.2. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Βιολογική γεωργία είναι ένα σύστημα διαχείρισης και παραγωγής βιολογικών προϊόντων που στηρίζεται σε φυσικές διεργασίες στη μη χρησιμοποίηση χημικών συνθετικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων και στη χρησιμοποίηση εναλλακτικών προς τη χημική μέθοδο αντιμετώπισης εχθρών, ασθενειών και ζιζανίων καθώς και στη χρησιμοποίηση τεχνικών παραγωγής όπως η αμειψισπορά και η ανακύκλωση φυτικών και ζωικών υπολειμμάτων που διατηρούν τη φυσική ισορροπία και τη νομιμότητα του εδάφους.

Μεγάλο ποσοστό του ελληνικού πληθυσμού αγνοεί παντελώς τον όρο βιολογική γεωργία καθώς και το περιεχόμενό του. Παράλληλα όμως έχουν ευαισθητοποιηθεί πολλοί αγρότες σε όλο τον ελλαδικό χώρο οι οποίοι έχουν εισαγάγει την μέθοδο της βιολογικής καλλιέργειας στις εκμεταλλεύσεις τους.

Για να βοηθηθεί ο αγροτικός κόσμος στη διάδοση αυτής της νέας δραστηριότητας στη γεωργία, το Υπουργείο Γεωργίας ίδρυσε ειδικό τμήμα Βιολογικών Προϊόντων στη Διεύθυνση Μεταποίησης – Τυποποίησης ποιοτικού ελέγχου.

Σαν εναλλακτική μορφή γεωργικής παραγωγής η βιολογική γεωργία έχει γίνει τα τελευταία χρόνια αντικείμενο αυξανόμενου πολύπλευρου ενδιαφέροντος, το οποίο συνίσταται σ' ένα σύνολο πρωτοβουλιών, που αναπτύχθηκαν παγκοσμίως από τη δεκαετία του 1920. Ένα από τα αποτελέσματα αυτών των πρωτοβουλιών ήταν η διαφοροποίηση στην ορολογία που χρησιμοποιείται για την περιγραφή της πχ. σε οργανική, οικολογική, φυσική, αείφορη κ.α. έννοιες που σε γενικές γραμμές είναι συνώνυμες με τη χρησιμοποιούμενη στη χώρα μας έννοια «βιολογική».

Η βιολογική γεωργία διαφέρει από τη λεγόμενη συμβατική γεωργία η οποία χαρακτηρίζεται από καλλιεργητικές πρακτικές υψηλών κεφαλαίων και η οποία προϋποθέτει την εντατική χρήση καλλιεργειών, γεωργικών φαρμάκων, φυσικών πόρων και πηγών ενέργειας που τείνουν να εξαντληθούν.

Η βιολογική γεωργία χαρακτηρίζεται από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του αγροοικοσυστήματος με περιβαλλοντολογικούς, βιοοικονομικούς και κοινωνικούς

στόχους. Είναι ένας άλλος τρόπος προσέγγισης στα προβλήματα της γεωργικής παραγωγής και περιλαμβάνει την πεποίθηση ότι οι φυσικοί πόροι δεν είναι ανεξάντλητοι και ότι ο τρόπος και οι τεχνικές της γεωργικής παραγωγής δεν είναι ανεξάρτητες από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Οι στόχοι της βιολογικής γεωργίας είναι:

- Αποφυγή της ρύπανσης και μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Παραγωγή τροφίμων και άλλων προϊόντων υψηλής βιολογικής αξίας σε επαρκή ποσότητα

- Μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης.
- Εξασφάλιση ικανοποιητικών αποδόσεων.
- Ανάπτυξη θετικής σχέσης με το περιβάλλον.
- Αλληλεπίδραση με εποικοδομητικό και ζωτικό τρόπο με όλα τα φυσικά συστήματα.

➤ Ενθάρρυνση και επαύξηση της λειτουργίας των βιολογικών κύκλων στα γεωργικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των μικροοργανισμών, της εδαφικής χλωρίδας και πανίδας, των φυτών και των ζώων.

➤ Αναγνώριση των ευρύτερων κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδράσεων της βιολογικής παραγωγής και των συστημάτων επεξεργασίας.

➤ Διατήρηση και μακροπρόθεσμη αύξηση της γονιμότητας του εδάφους, με την προσαρμοσμένη χρήση βιολογικών και μηχανικών μεθόδων, που να συμβάλλουν στην ελάττωση της εξάρτησης από τις εισροές.

- Χρήση, όσο είναι δυνατόν, ανανεώσιμων πηγών.

➤ Χρήση βιοδιασπώμενων, ανακυκλωμένων και ανακυκλώσιμων ουσιών και υλικών συσκευασίας που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν ή να ανακυκλωθούν σε ένα αγρόκτημα ή οπουδήποτε αλλού.

➤ Εκτροφή των ζώων σε συνθήκες τέτοιες, που να επιτρέπουν την ανάπτυξη των βασικών πλευρών της έμφυτης συμπεριφοράς τους.

➤ Διατήρηση της γενετικής ποικιλομορφίας των γεωργικών οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των φυτών και των άγριων ζώων.

➤ Προώθηση της υπεύθυνης χρήσης και διατήρησης του νερού και των οργανισμών που διαβιούν μέσα σε αυτό.

- Υποστήριξη της εγκαθίδρυσης ενός συστήματος παραγωγής, επεξεργασίας και διανομής, το οποίο είναι κοινωνικά και οικολογικά υπεύθυνο.
- Αναγνώριση της σημαντικότητας της γηγενούς γνώσης και των παραδοσιακών αγροτικών συστημάτων, καθώς και η προστασία και διατήρησή τους.
- Εξασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης, εργασίας και αμοιβής για τους παραγωγούς.

1.3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

1.3.1. Εδαφοκατεργασία

Με την εδαφοκατεργασία θέλουμε να βοηθήσουμε να ανοίξει πάλι (γιατί το πατήσαμε με τις καλλιεργητικές φροντίδες μας), να χωνεύσει οργανική ουσία και να αποκτήσει τελική δομή.

Η ζωή του εδάφους βρίσκεται εκεί που υπάρχει αέρας και οργανική ουσία δηλαδή στα ανώτερα 5 – 20 εκατοστά. Στη βιοκαλλιέργεια προσπαθούμε όσο το δυνατό να μην ταραξουμε αυτή τη ζωή.

Για το σκάψιμο στο μπαξέ και για το άροτρο στο χωράφι χώνουν το ζωντανό στρώμα του εδάφους κάτω στη γη και φέρνουν το νεκρό στρώμα επάνω. Για να ξαναγίνει η ζωή, που ήταν πριν θέλει πολύ χρόνο. Αυτό αποφεύγουμε στη βιολογική καλλιέργεια. Αν όμως υπάρχουν συγκεκριμένα προβλήματα (π.χ. αλλαγή από τη συμβατική στη βιολογική καλλιέργεια, πολύ αγριάδα) χρησιμοποιείται το άροτρο ή το σκάψιμο και στη βιοκαλλιέργεια.



Προσέχουμε να μη συμπιέζουμε το έδαφος π.χ. να μην το καλλιεργούμε όταν είναι βρεγμένο ή να μην το πατάμε συχνά (ούτε με τα πόδια στο μπαξέ, ούτε με βαριά μηχανήματα στο χωράφι).

Στο μπαξέ δε σκάβουμε, αλλά απλώς χαλαρώνουμε ή σηκώνουμε το έδαφος με το φτυάρι. Πριν τη σπορά ανακατεύουμε ρηγά π.χ. με μια τσάπα. Στο χωράφι περνάμε με ένα βαθύ γάντζο και μετά με ένα ρηχό καλλιεργητή.

Πρώτα σπέρνουμε φυτά με βαθύ ριζικό σύστημα που μπορούν να κρατήσουν ανοιχτούς τους πόρους, που δημιουργήσαμε. Αλλιώς συμπυκνώνεται το έδαφος πάλι από το ίδιο το βάρος του. Όταν ακολουθούμε όλα τα άλλα μέτρα (λίπανση με οργανική ουσία, εδαφοκάλυψη, χλωρή λίπανση), δεν υπάρχει ανάγκη να καλλιεργούμε συχνά γιατί το έδαφος χαλαρώνει και αποκτά μόνο του την κανονική δομή.

1.3.2. Εδαφοκάλυψη

Στη φύση το έδαφος είναι συνέχεια καλυμμένο. Η κάλυψη γίνεται από φυτά ή από οργανική ουσία (παλιά φύλλα κλπ). Η κάλυψη δίνει σκιά στο έδαφος το προστατεύει από τη διάβρωση, πνίγει τα ζιζάνια και βοηθάει να κρατάει το έδαφος τη δομή του. Στη βιοκαλλιέργεια βάζουμε παλιά φύλλα, πριονίδια, άχυρο, κομμένα χόρτα ή γκαζόν, μικρά ξυλάκια ή μισοχονεμένο κομπόστ, σε περίπτωση ανάγκης και μαύρο πλαστικό



Η εδαφοκάλυψη με οργανική ουσία οδηγεί στην επιφανειακή κομποστοποίηση. Η οργανική ουσία που βρίσκεται στην επιφάνεια του εδάφους σιγά σιγά αποικοδομείται. Σε σύγκριση με την κομποστοποίηση στο σωρό η επιφανειακή κομποστοποίηση γίνεται πιο αργά. Συγχρόνως χάνονται ενέργεια (θερμοκρασία) και θρεπτικά στοιχεία στον αέρα. Ένας άλλος τρόπος εδαφοκάλυψης είναι η χλωρή λίπανση, σπέρνουμε φυτά για να βελτιωθεί το έδαφος και χωρίς να πάρουμε παραγωγή. Αυτά τα φυτά όταν έχουν μεγαλώσει κόβονται ή ανακατεύονται ρηγά με το ανώτερο στρώμα του εδάφους. Σαν φυτά και σαν ωμοί οργανική ουσία καλύπτουν το έδαφος. Στην ανάπτυξή τους κρατάνε νερό, θρεπτικά στοιχεία μέσα τους και κάνουν το έδαφος

πορώδες και χαλαρό. Γι'αυτό σπέρνουμε πάντα φυτά μετά από τη βαθιά χαλάρωση του εδάφους. Για χλωρή λίπανση μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ψυχανθή, ηλιόσπορο, αγριοκράμβη, ραφανίδα, σινάπι κ.α.

1.3.3. Αμειψισπορά

Η αλλαγή των καλλιεργειών (αμειψισπορά)όπως και η συγκαλλιέργεια μοιάζει με τη φύση ,που τρέφει μια ποικιλία φυτών σε έναν τόπο. Ένα τέτοιο σύστημα είναι σταθερό και ανθεκτικό.

Όταν η αμειψισπορά είναι πολύχρονη τα φυτά είναι πιο υγιή και δεν υπάρχουν ασθένειες ούτε μεγάλος αριθμός παρασίτων στο έδαφος.

Η εξάντληση των θρεπτικών στοιχείων γίνεται ισορροπημένα. Δεν υπάρχουν ζιζάνια που παρουσιάζουν ιδιαίτερο πρόβλημα και γενικά δεν πολλαπλασιάζονται καλά.

Η αμειψισπορά μπορεί να έχει μεγαλύτερη σημασία στα χωράφια , αλλά στο μπαξέ πρέπει να ακολουθήσουμε μερικούς κανόνες. Την πρώτη χρονιά βάζουμε συνήθως φυτά με μεγάλες απαιτήσεις σε θρεπτικά στοιχεία , τη δεύτερη χρονιά φυτά με μέτριες απαιτήσεις, την Τρίτη χρονιά με μικρές απαιτήσεις και την τέταρτη φυτά για χλωρή λίπανση.

Στο χωράφι η αμειψισπορά συμπεριλαμβάνει συνήθως 7-9 χρόνια με διαφορετικές καλλιέργειες. Σε κάθε αμειψισπορά υπάρχουν ψυχανθή, στην αρχή στέκεται μια πολύχρονη (2-3 χρόνια) καλλιέργεια για ζωοτροφή και συστηματικά υπάρχουν φυτά για χλωρή λίπανση. Είναι απαραίτητο το έδαφος να είναι πάντα καλυμμένο. Αλλάζουν χειμωνιάτικες και καλοκαιρινές καλλιέργειες, καλλιέργειες με φύλλωμα και δημητριακά, καλλιέργειες με μεγάλες και με μικρές απαιτήσεις σε θρεπτικά στοιχεία και χούμους , καλλιέργειες με βαθύ και με ρηχό ριζικό σύστημα, καλλιέργειες που καταναλώνουν άζωτο και καλλιέργειες που δεσμεύουν άζωτο από τον αέρα.

1.3.4. Συγκαλλιέργεια

Όπως στη φύση, έτσι και στη συγκαλλιέργεια διάφορα φυτά φυτεύονται δίπλα δίπλα. Έτσι τα θρεπτικά στοιχεία εξαντλούνται πιο ισορροπημένα. Υπάρχουν

αλληλοεπιδράσεις μεταξύ των φυτών που ευνοούν την ανάπτυξή τους και που τα προστατεύουν από αρρώστιες και έντομα.



Μερικές φορές αφήνουμε και μερικά ζιζάνια που δεν επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη των φυτών. Όταν η συγκαλλιέργεια είναι καλά σχεδιασμένη μπορεί να παραμείνει το έδαφος σχεδόν πάντα καλυμμένο. Άλλα φυτά είναι μεγάλα και για συγκομιδή, άλλα μόλις φύτευσαν και χρειάζονται την σκιά των μεγάλων. Όταν μεγαλώνουν, τα μεγάλα έχουν φύγει και τα νέα παίρνουν την θέση τους. Τις περισσότερες φορές αλλάζουμε την καλλιέργεια σειρά με σειρά. Παρατηρούμε τις αλληλοεπιδράσεις των λαχανικών που το ένα είδος στο άλλο μπορεί να έχει ενοχλητικές ή ευνοϊκές επιδράσεις και στη φυτοπροστασία. Στην άκρη βάζουμε αρωματικά φυτά και λουλούδια. Αφήνουμε και ζιζάνια, τα οποία τα κόβουμε και κρατάμε το έδαφος καλυμμένο με οργανική ουσία, όπου δεν υπάρχει σκιά.

Η συγκαλλιέργεια έχει μεγάλη σημασία στον κήπο. Στο χωράφι εφαρμόζεται μόνο σε λαχανικά και στη συγκαλλιέργεια ενός μείγματος με διάφορα είδη για ζωοτροφή, ενός μείγματος ειδών ή μιας ψιλής καλλιέργειας (π.χ. καλαμπόκι) με μια χαμηλή καλλιέργεια από κάτω.

1.3.5. Λίπανση

Η καλύτερη λίπανση είναι η τροφή για τους μικροοργανισμούς του εδάφους. Εφόσον ακολουθούμε τον κανόνα της ανακύκλωσης είναι αναγκαίο να επιστρέψουμε αυτό που παίρνουμε από τον κήπο ή το χωράφι. Η ιδανικότερη ανακύκλωση είναι μέσα από ζώα π.χ. αγελάδες, που τρέφονται με φυτά από το χωράφι και δίνουν την κοπριά τους για λίπανση.



Μια εδαφοανάλυση είναι καλό να γίνεται για να ξέρουμε αν υπάρχουν βασικές ελλείψεις σε συγκεκριμένα θρεπτικά στοιχεία. Αυτά τα προσθέτουμε σε δυσκολοδιαλυτή μορφή (π.χ. πετρώματα) έτσι ώστε να μην ξεπλένονται και να μπαίνουν αργά στον κύκλο της επεξεργασίας χωρίς να εμποδίζουν την ισορροπία.

Στον κήπο μετράει πολύ το κόστος της παραγωγής. Οι περισσότεροι σκέφτονται ότι είναι πιο βολικό να πάρουν έτοιμο λίπασμα. Η τιμή όμως είναι υψηλή και συνήθως δεν είναι γνωστό τι ακριβώς περιέχει γιατί στη σακούλα δεν το γράφει.

Ύστερα από μία έρευνα της αγοράς διαπιστώθηκε ότι πολλά από τα λιπάσματα του εμπορίου που πωλούνται για τον κήπο, περιέχουν χημικά λιπάσματα ή φυτοφάρμακα για απολύμανση. Η προέλευση των υλικών που περιέχουν συνήθως δεν αναφέρεται. Η τύρφη παίρνει μεγάλο ποσοστό σε πολλά λιπάσματα, η τύρφη όμως, όπως και μερικά χημικά λιπάσματα είναι εξαντλήσιμη πρώτη ύλη. Πολλοί βιότοποι που

υπάρχουν σε παλιά έλη, απ'όπου βγαίνει η τύρφη, καταστρέφονται με την εκμετάλλευση της τύρφης. Εκτός από αυτό η τύρφη, κάτω από τις συνθήκες που υπάρχουν στο κανονικό χώμα, χάνει πολύ γρήγορα την δομή και την αξία της. Ύστερα από λίγο καιρό θα έχει εξαφανιστεί.

Επομένως η χρήση της τύρφης καταργείται στη βιολογική καλλιέργεια. Αυτό που μπορούμε να πάρουμε είναι χώμα από γεωσκόληκοτροφεία. Πρέπει όμως και εκεί να προσέχουμε αν γράφει από έξω για απολύμανση, πρόσθεση θρεπτικών στοιχείων κ.λ.π.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για λίπασμα όλα αυτά που μπαίνουν και στο κομπόστ π.χ. κοπριές ζώων ,πριονίδια όλα τα μέρη του φυτού κ.λ.π. Είναι απαραίτητο όμως να είναι σε μία μορφή που μας επιτρέπει την καλλιέργεια (μικροκομμένα, τριμμένο ή χωνεμένο υλικό) . Στον κήπο προτιμάμε το κομπόστ για τη μεγάλη θρεπτική και εξυγιαντική αξία του. Στο χωράφι είναι δύσκολο να βρούμε τόσες ποσότητες απο κομπόστ. Εξάλλου το χωράφι χωνεύει και πιο ωμή οργανική ουσία γιατί οι καλλιέργειες του αγρού δεν είναι τόσο απαιτητικές όσο αυτές στον κήπο.

Στο χωράφι μπορούμε να πάρουμε μεγάλες ποσότητες μιας οργανικής ύλης όπως φύλλα, κοπριά, γκαζόν κ.λ.π. Συχνά υπάρχουν σκουπίδια από εργοστάσια που πετιούνται ή δίνονται σε χαμηλές τιμές (πριονίδι, στάχτη ξύλου, σκόνη πετρωμάτων).

Ένας άλλος τρόπος λίπανσης, είναι η χλωρή λίπανση. Μπορούμε να στηρίξουμε τη ζωή του εδάφους και με δυναμωτικά και καταλυτικά στοιχεία. Στη βιοδυναμική καλλιέργεια υπάρχουν διάφορα παρασκευάσματα για αυτόν τον στόχο, όπως τσάι ή εκχυλίσματα από βότανα ή κοπριά.

1.3.6. Φυτοπροστασία

Κάθε φορά που παρατηρούμε κάποια αρρώστια ή προσβολή του φυτού από παράσιτα, καταλαβαίνουμε ότι κάναμε κάποιο λάθος στη φροντίδα του φυτού ή του εδάφους. Η καλύτερη καταπολέμηση είναι η καλή φροντίδα, δηλαδή η πρόληψη. Πολλοί βιοκαλλιεργητές διαπιστώνουν ότι μετά από μερικά χρόνια η προσβολή από έντομα και αρρώστιες μειώνεται σημαντικά.



Όταν όμως εμφανίζονται αρρώστιες ή έντομα έχουμε μέτρα που μας δίνει η φύση τα οποία είναι παντού διαθέσιμα και φτηνά. Υπάρχουν και έτοιμα παρασκευάσματα, συχνά εισαγόμενα ή υλικά από το φαρμακείο, που είναι ακριβά ή δεν είναι πάντα διαθέσιμα. Τα περισσότερα μέτρα πρέπει να τα δοκιμάσουμε. Μπορεί στη δικιά μας περίπτωση να μην πιάσει το ένα ή το άλλο να έχει καλύτερο αποτέλεσμα.

Όπως είδαμε στη συγκαλλιέργεια ένα φυτό μπορεί να προστατεύει το άλλο από αρρώστιες και παράσιτα λόγω μυρωδιών, φυτικών ουσιών που βγάζει από τις ρίζες κ.λ.π. Παλαιότερα φυτεύονταν λουλούδια μέσα στον μπαζέ για την αποτροπή σκουληκιών και μελίγκρων. Το κρεμμύδι και κυρίως το σκόρδο αποτρέπουν μυρμήγκια, μελίγκρες και μύκητες. Τις ίδιες ιδιότητες έχει και ο άνηθος.

Ο δυόσμος αποτρέπει τους αρουραίους να πλησιάζουν. Μπορούμε να εκμεταλλευτούμε τα χαρακτηριστικά που έχουν πολλά αρωματικά, χωρίς να ξέρουμε τι ακριβώς επηρεάζει ένα φυτό μπορούμε να τα φυτέψουμε για ομορφιά και για χρήση στην κουζίνα.

Η εφαρμογή εκχυλισμάτων και παρασκευασμάτων από βότανα, είναι ένας άλλος τρόπος της φυτοπροστασίας με βότανα. Πολλοί χρήσιμη είναι η τσουκνίδα

η οποία χρησιμοποιείται για να διώξουμε τις μελίγκρες ή και σαν λίπασμα ή δυναμωτικό.

Για μυκητιάσεις χρησιμοποιείται το πολυκόμπι του αγρού που το βρίσκουμε σε υγρά χωράφια ή κοντά σε ρέματα. Δοκιμές μπορούν να γίνουν και με άλλα αρωματικά φυτά που μυρίζουν έντονα και δεν έχουν προσβολές από συγκεκριμένα έντομα, σκουλήκια ή μελίγκρες.



Επίσης για μυκητιάσεις και δυναμωτικό μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σκόρδο και κρεμμύδι. Μπορούμε να ανακατεύουμε αυτό το εκχύλισμα και με άλλα παρασκευάσματα. Φύλλα καρότων διώχνουν τη μύγα του κρεμμυδιού, ενώ φύλλα ντοματιών τις κάμπιες.

Για τα σαλιγκάρια μπορούμε να ρίξουμε πριονίδι, στάχτη από ξύλο και κόκκινο πιπέρι γύρω από τα φυτά. Μπορούμε να φτιάξουμε παγίδες από κυπελλάκια, τα οποία τα χώνουμε στο χώμα και τα γεμίζουμε με μύρα.

Για την καταπολέμηση των αφίδων και των ψειρών χρησιμοποιούμε το έμβρεγμα των στελεχών της φτέρης, το έμβρεγμα πρέπει να λαμβάνεται μετά από 14 ημέρες.



Άλλα απλά μέτρα που βοηθάνε για παράσιτες, είναι ζεστό νερό, σκόνη πετρωμάτων, τσόφλια αυγών, ξύδι, οινόπνευμα, πατάτες κομμένες σε κοίλο σχήμα, ξινόγαλο ανακατεμένο με τσουκνιδοζούμι, σαπουνόνερο κ.λ.π.



1.3.7. Κομπόστ

Η τακτική και ορθή χρήση της χωνεμένης κοπριάς του κομπόστ είναι ένα από τα βασικότερα μέτρα για την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση αγροτικής παραγωγής. Αντίθετα προς τα δενδροειδή φυτά των οποίων ο χρόνος ζωής είναι πολύ μεγαλύτερος, στις ετήσιες καλλιέργειες (κηπευτικά) που ο κύκλος ζωής είναι περιορισμένος τα θρεπτικά στοιχεία που προέρχονται από την χουμοποιημένη οργανική

ύλη καταναλώνονται στο διάστημα αυτό και η εκτίμηση της γονιμότητας του εδάφους δεν είναι τόσο προβληματική.



Ωμή οργανική ουσία που έχει επαφή με το έδαφος γίνεται χούμος. Στη φύση η επεξεργασία που οδηγεί στο χούμο απαιτεί πολύ καιρό. Φύλλα που πέφτουν στο έδαφος σιγά σιγά αποικοδομούνται, συνδέονται με τα ορυκτά του εδάφους και γίνονται χούμος.

Η αποσύνθεση της οργανικής ουσίας ελευθερώνει την ενέργεια, τον άνθρακα και άλλα θρεπτικά στοιχεία που περιέχουν οι ενώσεις μέσα στην οργανική ουσία. Είναι η αντίστροφη διεργασία που γίνεται με τη φωτοσύνθεση, δηλαδή χρειάζεται διοξείδιο του άνθρακα και νερό και παράγει υδατάνθρακες και οξυγόνο.

Μπορούμε να εμπλουτίσουμε κατευθείαν το έδαφος με χούμο όταν βρισκόμαστε στον μπαζέ, έτσι ώστε να συντομεύσουμε τη χώνευση της οργανικής ουσίας. Ο χούμος θεωρείται το καλύτερο λίπασμα που υπάρχει.

Η μορφή της επεξεργασίας ωμής οργανικής ουσίας λέγεται κομποστοποίηση και το τελικό προϊόν λέγεται κομπόστ. Το κομπόστ είναι σχεδόν

σκέτος χούμος, δηλαδή περιέχει πολύ άνθρακα και πολλά θρεπτικά στοιχεία σε μια μορφή, ώστε το φυτό να μπορεί να τα πάρει εύκολα. Επίσης βελτιώνει τη δομή του εδάφους.

Εκτός απ' αυτό περιλαμβάνει ουσίες που δρουν εναντίον παρασίτων και ασθενειών. Είναι γεμάτο ζωή που μπορεί να την μεταδίδει και στο έδαφος.

Τα πλεονεκτήματα της κομποστοποίησης είναι ότι η λιπαντική αξία ανεβαίνει σε σύγκριση με την ωμή οργανική ουσία, χρησιμοποιούνται άχρηστα σκουπίδια και γίνονται λίπασμα, παράσιτα, σπόροι από ζιζάνια και άλλα ανεπιθύμητα σκοτώνονται στην επεξεργασία της οργανικής ουσίας.



1.4. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Οι βασικές διαφορές μεταξύ των τεχνικών βιολογικής καλλιέργειας και των συμβατικών έγκεινται στο γεγονός της λίπανσης και την βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους για την καλλιέργεια, γεγονός που αντικατοπτρίζεται τελικά όπως υποστηρίζεται, στην περιεκτικότητα των παραγόμενων προϊόντων σε θρεπτικά συστατικά και στη διαφοροποίηση της γεύσης. Σε αυτό το πλαίσιο πολλές επιστημονικές συζητήσεις και δημοσιεύσεις ισχυρίζονται τη διαθρεπτική ανωτερότητα των προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας σε σχέση με τις συμβατικές σύγχρονες μεθόδους καλλιέργειας ενώ άλλες τόσες ισχυρίζονται το αντίθετο, διατηρώντας το επιστημονικό ενδιαφέρον ζωντανό τροφοδοτώντας παράλληλα την ερευνητική δραστηριότητα.

Στα βιολογικά συστήματα η βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους επιτυγχάνεται μέσω της οργανικής λίπανσης. Η θρέψη των φυτών είναι έμμεση στα βιολογικά συστήματα ενώ είναι άμεση στα συμβατικά. Στη βιολογική γεωργία η προστασία των φυτών γίνεται χρησιμοποιώντας προστατευτικές μεθόδους ενώ στη συμβατική χρησιμοποιώντας θεραπευτικές μεθόδους.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται μερικές βασικές διαφορές μεταξύ βιολογικής και συμβατικής γεωργίας:

Δεδομένα	Βιολογική Γεωργία	Συμβατική Γεωργία
Ήπια μέθοδος παραγωγής/ Χαμηλές εισροές	Ναι	Όχι
Εντατική μέθοδος/ Υψηλές εισροές	Όχι	Ναι
Ενίσχυση αειφόρου ανάπτυξης	Ναι	Όχι
Χρήση συνθετικών-χημικών λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Χρήση ζιζανιοκτόνων	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Χρήση ορμονών	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Χρήση Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών ή παραγώγων τους	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται

Χρήση ιονίζουσας ακτινοβολίας	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Χρήση ορμονών για γρήγορη ανάπτυξη ή συντονισμένη γονιμοποίηση/κυοφορία ζώων	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Μέριμνα για την ευζωία των ζώων	Ναι	Όχι
Μέριμνα για χώρους άσκησης των ζώων και την υποχρεωτική πρόσβαση σε βοσκοτόπους	Ναι	Όχι
Χρήση βιολογικών ζωοτροφών	Ναι	Όχι
Χρήση συνθετικών-χημικών ουσιών για αντιμετώπιση ασθενειών/εχθρών μελισσών	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Χρήση συνθετικών-χημικών προσθέτων και βοηθητικών ουσιών στα τρόφιμα	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Χρήση νιτρικών/νιτρωδών αλάτων για τη συντήρηση προϊόντων κρέατος (αλλαντικά)	Επιτρέπεται σε χαμηλότερες συγκεντρώσεις	Επιτρέπεται σε υψηλότερες συγκεντρώσεις
Χρήση άλλων συνθετικών-χημικών συντηρητικών	Δεν επιτρέπεται	Επιτρέπεται
Υπολείμματα φυτοφαρμάκων στο τελικό προϊόν	Δεν επιτρέπονται/ Μη ανιχνεύσιμα	Επιτρέπονται κάτω των ανωτάτων ορίων (MRLs) που ορίζει η νομοθεσία για κάθε είδος τροφίμου

1.4.1. Μετάβαση από συμβατική στη βιολογική γεωργία

Η μετάβαση μιας γεωργικής εκμετάλλευσης σε οικολογική καλλιέργεια είναι συχνά μια πολύ βαθιά τομή στη βιογραφία του παραγωγού και της ίδιας της επιχείρησης. Τα μέτρα και οι μέθοδοι που είναι απαραίτητα να ληφθούν για μια επιτυχημένη μετάβαση εξαρτώνται από την περιοχή, συχνά είναι εξειδικευμένα, γενικώς δε πρέπει να προσεχθούν κάποια σημεία, καθότι η πιο απλή παραίτηση από οποιοδήποτε εφαρμοζόμενο εφόδιο είναι δυνατόν να προκαλέσει σημαντικές απώλειες στην απόδοση σε γόνιμα κυρίως χωράφια, αν δεν υποκατασταθεί η στέρηση που θα προκληθεί από μια σωστή αμειψισπορά και έναν σωστό προγραμματισμό της διαχείρισης των θρεπτικών συστατικών. Αυτά ισχύουν ιδιαίτερα για τη μεταβατική φάση, όπου ακόμη δεν έχει φτάσει τα ανώτερα επίπεδα. Με τη μετάβαση διευρύνονται οι δυνατότητες για τη νέα δομή και προκύπτει χώρος για υλοποίηση διαφόρων επιθυμιών, οι οποίες προηγουμένως, λόγω μη ευέλικτων δομών και οικονομικών στενοτήτων, ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθούν. Κατά τη μετάβαση, μετά τη χάραξη των νέων καλλιεργητικών κατευθύνσεων δεν συνδέονται μόνο περιορισμοί, αλλά και

προπαντός ευκαιρίες διεύρυνσης της επιχειρησιακής δραστηριότητας. Σε αρκετές εκμεταλλεύσεις, κυρίως για λόγους κοινωνικούς και εργασίας και λιγότερο οικονομικούς, παραιτούνται οι βιοκαλλιεργητές από τα χαρακτηριστικά εκείνα που θεωρούνται ως ιδανικά της συνολικής οργάνωσης της επιχείρησης.

Η φάση του σχεδιασμού κατά τη μετάβαση απαιτεί μια λεπτομερή ανάλυση της επιχείρησης. Πρέπει να συζητηθούν θέματα που σχετίζονται με την οικολογία της περιοχής, την εργασία και τις υποδομές των αγορών. Οι φυτοτεχνικές περιγραφές είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται με παρατηρήσεις, σημειώσεις, αξιολογήσεις και με ακριβείς μετρήσεις των ειδικών αγρών. Η ύπαρξη λεπτομερών καρτελών για κάθε αγρό διευκολύνει αυτή τη διαδικασία, όπως επίσης και για τη σταδιακή διακοπή της ανόργανης λίπανσης και των χημικών φυτοφαρμάκων (δημιουργία παραθύρων λίπανσης και ψεκασμών σε διπλανά αγροτεμάχια). Με τον τρόπο αυτό αποκτώνται οι απαραίτητες γνώσεις όσον αφορά στη λίπανση και τη ζιζανιοχλωρίδα.

Θα πρέπει να δίδεται μεγάλη προσοχή στην ποιότητα των στοιχείων του σχεδιασμού, ώστε να περιορισθούν τα τυχόν λάθη κατά το στάδιο της μετάβασης, όπως και στο διάστημα που θα ακολουθήσει μετά από αυτό. Έτσι, όσο πιο χαμηλό το επίπεδο της οργάνωσης με μονόπλευρες αμειψισπορές, τόσο πιο ανασφαλής είναι η ισχύς της εν λόγω παραμέτρου. Αντίστοιχα, η ποιότητα των στοιχείων της οργάνωσης αναβαθμίζεται όσο πιο λεπτομερής είναι η οργάνωση της επιχείρησης στις μελλοντικές συνθήκες της βιολογικής καλλιέργειας. Επίσης, γίνεται τόσο πιο επιτακτική μια παρακολούθηση, για κάποια χρόνια, της βιολογικής καλλιέργειας σε μικρούς αγρούς, όπως επίσης και η δημιουργία των παραθύρων για λιπάνσεις και ψεκασμούς, όσο πιο μονόπλευρη και όσο πιο εντατικός είναι ο βαθμός της αξιοποίησης της εκμετάλλευσης. Επίσης, συνιστάται, προς αποφυγή λανθασμένων εκτιμήσεων σχετικά με τις μελλοντικές αναμενόμενες αποδόσεις, τον όγκο εργασίας και το αναμενόμενο κέρδος, να λαμβάνονται υπόψη κατά τη σύγκριση επιχειρήσεις όμοιου τύπου με ίδιο τεχνικό εξοπλισμό και μέσα.

Είναι χρήσιμο οι βιολογικές εκμεταλλεύσεις να ιδρύσουν μια Ένωση/Ομοσπονδία, όπως άλλωστε κάτι τέτοιο λειτουργεί στις άλλες χώρες της Ε.Ε., όπου θα υπάρχει μια ευέλικτη ομάδα από ειδικούς γεωτεχνικούς, οι οποίοι θα αναλαμβάνουν να κάνουν, μεταξύ άλλων, και τη μελέτη για τη μετάβαση από τη συμβατική στη βιολογική καλλιέργεια.

Το δικαίωμα για χρησιμοποίηση ενός ονόματος ή σήματος από κάποια βιολογική οργάνωση συνδέεται με τη σύναψη γραπτής σύμβασης. Η αναγνώριση, όπως και η σήμανση κάποιου φυτικού προϊόντος της βιολογικής παραγωγής μπορεί να γίνει το νωρίτερα μετά από 12 μήνες εφαρμογής των κανόνων της βιολογικής καλλιέργειας. Στη χώρα μας, το μεταβατικό στάδιο είναι συνήθως τα δύο χρόνια μετά την τελευταία χρήση χημικών συνθετικών ουσιών. Τελευταία, η έναρξη του μεταβατικού σταδίου ταυτίζεται με την ημερομηνία υπογραφής συμβολαίου του παραγωγού με τον πιστοποιητικό οργανισμό. Αποφασιστικό κριτήριο, όμως, για τη διάρκεια του χρόνου μετάβασης θα πρέπει να είναι, εκτός από τη δομή της επιχείρησης και τον τύπο της, ο τρόπος και η ένταση της διαχείρισης προ του μεταβατικού σταδίου. Μετάβαση και αναγνώριση συντελούνται τόσο πιο γρήγορα όσο πιο εντατικό ήταν το καλλιεργητικό σύστημα της επιχείρησης.

Αν η μετάβαση της επιχείρησης γίνει σ' ένα βήμα. Ο απαιτούμενος χρόνος είναι τα 2 χρόνια με όλα τα μέτρα, όσα συνοδεύουν τη νέα μορφή της εκμετάλλευσης, που σημαίνει ότι η αμειψισπορά πρέπει να υλοποιηθεί για ολόκληρη την έκταση της επιχείρησης. Κατά τη μετάβαση σε περισσότερα βήματα, κάποιες εκτάσεις της επιχείρησης θα μουν στο νέο καθεστώς τον δεύτερο ή τον τρίτο χρόνο. Στους αγρούς οι οποίοι δεν θα συμπεριληφθούν στη πρώτη φάση της μετάβασης, μπορεί ή συνίσταται αυτοί να καλλιεργηθούν με φυτικά είδη, τα οποία δε θα πωληθούν ως προϊόντα βιολογικής παραγωγής. Η επιχείρηση σε μια παρόμοια περίπτωση θα πρέπει, σύμφωνα με το σχέδιο ανάπτυξης, να υπαχθεί ολόκληρη στο μεταβατικό καθεστώς το ανώτερο εντός 5 ετών. Η αναγνώριση-σήμανση της παραγωγής θα γίνει το νωρίτερα στην τρίτη σοδειά. Η μετάβαση μέρους ή μόνο ενός τμήματος της επιχείρησης ή παραγωγικής μεθόδου απαγορεύεται. Γενικώς, επικρατεί ο κανόνας της 'ολικής διαχείρισης', δηλαδή ένας που διευθύνει μια βιολογική επιχείρηση απαγορεύεται στην ίδια περιοχή να διευθύνει ταυτόχρονα και μια συμβατική επιχείρηση. Στη προ-μεταβατική φάση, δηλαδή προτού αρχίσει να ισχύει το μεταβατικό στάδιο, θα πρέπει όλες οι ελλείψεις να αποκατασταθούν μέσω των κατάλληλων φυτοτεχνικών μέτρων. Το χρονικό διάστημα των δύο ετών της μεταβατικής φάσης δεν σχετίζεται, όπως λέγεται, με την παρουσία των θρεπτικών στοιχείων στο εδαφοδιάλυμα ούτε και με την απουσία υπολειμμάτων από φυτοφάρμακα στο τελικό προϊόν, αλλά αποκλειστικά με την ανάγκη προσαρμογής της εκμετάλλευσης στις νέες συνθήκες παραγωγής. Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, οι αγροί θα έπρεπε να εμφανίσουν θετικά ισοζύγια οργανικής ουσίας. Γι' αυτό πρέπει να προμηθευθούν εκτός

επιχείρησης, αν δεν παράγονται στην ίδια εκμετάλλευση, οργανική ουσία υπό μορφή κοπριάς, κομπόστ, χλωρές φυτικές ουσίες κ.λπ. Για τον εμπλουτισμό των εδαφών σε οργανική ουσία, η αγρανάπαυση σε συνδυασμό με φυτική βλάστηση, π.χ η καλλιέργεια φυτών χορτονομής ή η πράσινη αγρανάπαυση, εκτιμώνται ως θετικά μέτρα.

Η εφαρμογή ανόργανων λιπασμάτων πριν την έναρξη του μεταβατικού σταδίου με στόχο την εξουδετέρωση μελλοντικών τροφοπενιών και ρύθμισης των τιμών pH, θα πρέπει να επιδιώκεται με λιπάσματα που ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές. Το πέραςμα των αγρών με κυλίνδρους, ξύστρες, σβάρνες και οι σπορές μέσα ή κάτω από την κύρια καλλιέργεια και διάφορα άλλα τυπικά μέτρα της βιολογικής καλλιέργειας, συνιστάται να δοκιμάζονται προ της μετατροπής της επιχείρησης, γιατί έτσι περιορίζεται το ρίσκο. Το όποιο μέτρο πρόκειται να ληφθεί μετά τη μετάβαση, αν δεν εφαρμοστεί επαγγελματικά, ενδέχεται να επιδράσει ανασχετικά στην επιτυχία της επιχείρησης. Για την εκμάθηση και δοκιμή νέων τεχνικών, θα πρέπει να προγραμματίζεται στη φάση της μετάβασης συμπληρωματικός χρόνος, ο οποίος δεν πρέπει να ξεπερνά το 10%.

1.5. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΜΙΑ ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Θα λέγαμε ότι η βιολογική καλλιέργεια, η «άλλη γεωργία» και η ενασχόληση με αυτήν, δεν είναι απλά μια νέα οικονομική δραστηριότητα αλλά μια φιλοσοφία ζωής. Μια ελπίδα για το περιβάλλον και την οικολογική ισορροπία. Συνδέεται με την έννοια της αειφορικής παραγωγής και κατανάλωσης και απευθύνεται σε αυτούς που έχουν την ευαισθησία απέναντι στα σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα, κατανοούν τις ανάγκες της φύσης και του ανθρώπου για βελτίωση της ποιότητας ζωής του και εντέλει εκμεταλλεύονται τη φύση για να παράγουν χωρίς όμως να την εξαντλούν σκεπτόμενοι το μέλλον του πλανήτη τις επόμενες γενιές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Είναι τα παραγόμενα με βιολογικό τρόπο πιστοποιημένα από τους αρμόδιους φορείς προϊόντα. Τα βιολογικά τρόφιμα απευθύνονται σε καταναλωτές που αναζητούν προϊόντα υγιεινής ολοκληρωμένης και ισορροπημένης διατροφής. Άλλωστε τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια στροφή του καταναλωτικού κοινού προς τα βιολογικά προϊόντα που θεωρούνται πιο υγιεινά από τα συμβατικά. Η τάση αυτή ενισχύεται με το χρόνο λόγω της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών σε θέματα περιβάλλοντος αλλά και υγείας. Τέτοια προϊόντα μπορεί να είναι το κρασί, το λάδι, εσπεριδοειδή, κηπευτικά, φρούτα, αρωματικά, φαρμακευτικά αλλά και ζωοτροφές.

Όμως βιολογικά προϊόντα θεωρούνται και αυτά που χρησιμοποιούνται στις βιολογικές καλλιέργειες όπως τα βιολογικά λιπάσματα, οι σπόροι, τα φάρμακα φυτοπροστασίας καθώς και άλλα.

Τα τρόφιμα που παράγονται με βιολογικές μεθόδους είναι ακριβότερα από τα συμβατικά παραγόμενα τρόφιμα. Αυτό δεν είναι πάντα κανόνας και εξαρτάται από το προϊόν, τις καιρικές συνθήκες και άλλα. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχουν σε καταστήματα φρέσκα φρούτα και λαχανικά σε τιμές ίδιες ή και χαμηλότερες από τα συμβατικά των πολυκαταστημάτων ή των λαϊκών αγορών. Όμως όλο και περισσότεροι καταναλωτές φαίνονται πρόθυμοι να πληρώσουν υψηλότερη τιμή σε ανταπόδοση εγγυήσεων που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων και την ποιότητά τους.

2.1.1. Χαρακτηριστικά βιολογικών προϊόντων

Το πρώτο και βασικότερο χαρακτηριστικό των βιολογικών προϊόντων που αποτελεί και σημαντικό όφελος, είναι ότι αυτά παράγουν την υγεία. Ειδικότερα, πρόκειται για φυσικά προϊόντα απαλλαγμένα από τοξικές ουσίες οι οποίες παραμένουν και συγκεντρώνονται μέσα από την τροφική αλυσίδα στα τρόφιμα συμβατικής καλλιέργειας και εκτροφής που φθάνουν στο τραπέζι μας. Επιπρόσθετα, τα προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας, σε σχέση με τα συμβατικά περιέχουν 20 – 30 % λιγότερο νερό και μεγαλύτερες συγκεντρώσεις πρωτεϊνών, βιταμινών, ιχνοστοιχείων,

μεταλλικών αλάτων και ενζύμων. Επίσης, τα βιολογικά προϊόντα δεν περιέχουν συντηρητικά, πρόσθετα και διάφορες χημικές ουσίες στη σύνθεσή τους.

Είναι η καλύτερη πρόταση για μια ισορροπημένη και φυσική διατροφή. Από την άλλη, η φυσική διαδικασία με την οποία αναπτύσσονται τα βιολογικά προϊόντα, τους επιτρέπει να διατηρούν ανέπαφη τη φυσική τους σύσταση, τα θρεπτικά συστατικά και τις βιταμίνες τους.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι πρακτικές της βιολογικής καλλιέργειας είναι τέτοιες που προστατεύουν το περιβάλλον. Με σεβασμό στους ρυθμούς της φύσης οι βιοκαλλιεργητές συνδυάζουν την παράδοση με τη σύγχρονη γνώση, καλλιεργούν σε μικρές εκτάσεις χρησιμοποιώντας μόνο φυσικά λιπάσματα και χωρίς φυτοφάρμακα, προστατεύοντας το έδαφος, την ατμόσφαιρα και τα αποθέματα νερού. Επιπλέον, ενισχύουν τη γονιμότητα του εδάφους εναλλάσσοντας τα είδη που καλλιεργούν και επιτρέπουν τη φυσική ωρίμανση των καρπών χωρίς να εντατικοποιούν ή να επιταχύνουν τη παραγωγή με τεχνητές μεθόδους.

2.2. ΠΩΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Τα βιολογικά προϊόντα μπορούν να αναγνωριστούν από τις ενδείξεις που φέρουν στη σήμανσή τους (ετικέτα) και το Πιστοποιητικό Προϊόντος που τα συνοδεύει.

Κατά την αγορά συσκευασμένων προϊόντων, θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή ώστε η συσκευασία τους να είναι άθικτη (να μην έχει παραβιαστεί). Στην ετικέτα του προϊόντος θα πρέπει να φαίνονται τουλάχιστον οι παρακάτω ενδείξεις:

Η εμπορική ονομασία του προϊόντος και το στάδιο πιστοποίησής του (βιολογικού σταδίου - για προϊόντα που αποτελούνται από τουλάχιστον 95% συστατικά βιολογικής γεωργίας- ή μεταβατικού σταδίου).

Τα συστατικά του προϊόντος και αν αυτά έχουν παραχθεί με βιολογικές μεθόδους. Συνήθως, τα βιολογικά συστατικά κάθε προϊόντος σημαίνονται με αστερίσκο (*), ο οποίος παραπέμπει στη φράση «προϊόν βιολογικής γεωργίας». Στην περίπτωση που ένα προϊόν αποτελείται από βιολογικά συστατικά γεωργικής προέλευσης στο σύνολό του, τότε, ο αστερίσκος και η σχετική ένδειξη μπορούν να παραληφθούν, ώστε να αποφεύγονται οι επαναλήψεις. Όταν οι αναφορές για το βιολογικό τρόπο παραγωγής γίνονται μόνο στον κατάλογο των συστατικών του προϊόντος και όχι στην ονομασία του προϊόντος, τότε, πρόκειται για συμβατικό προϊόν που απλώς περιέχει ορισμένα συστατικά βιολογικής γεωργίας. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να αναγράφεται

στον κατάλογο η περιεκτικότητα του προϊόντος σε βιολογικά συστατικά (εκφρασμένη ως ποσοστό επί τοις εκατό % επί του συνόλου της ποσότητας των συστατικών γεωργικής προέλευσης).

Η επωνυμία, τα στοιχεία επικοινωνίας και ο κωδικός πιστοποίησης της επιχείρησης που παρασκεύασε, τυποποίησε ή/και διακίνησε το προϊόν.

Ο Ευρωπαϊκός Κωδικός και το λογότυπο του Οργανισμού που έλεγξε και πιστοποίησε την επιχείρηση, ώστε να είναι δυνατό να επισημαίνει και να διακινεί το προϊόν με αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής (ο Ευρωπαϊκός Κωδικός του ΒΙΟ Ελλάς είναι GR-BIO-03 και αντικαθιστά την προηγούμενη μορφή του, EL-03-BIO).

Σταδιακά, από την 1η Ιουλίου 2010 έως την 1η Ιουλίου 2012, οι ετικέτες των βιολογικών προϊόντων θα πρέπει να περιλαμβάνουν περισσότερες ενδείξεις, δηλαδή:

Το νέο λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιολογική γεωργία, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά σε προϊόντα που περιέχουν τουλάχιστον 95% βιολογικά συστατικά (το ποσοστό αναφέρεται στο σύνολο των συστατικών γεωργικής προέλευσης, δηλαδή δεν περιλαμβάνονται στους υπολογισμούς το νερό, το αλάτι και τα περισσότερα πρόσθετα).

Το νέο Ευρωπαϊκό Κωδικό κάθε Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης, στο ίδιο οπτικό πεδίο με το νέο λογότυπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιολογική γεωργία.

Την προέλευση των συστατικών του προϊόντος (π.χ. Γεωργία ΕΕ, Γεωργία εκτός ΕΕ ή η χώρα προέλευσης), κάτω από το νέο Ευρωπαϊκό Κωδικό του Οργανισμού Ελέγχου.



Έως την 1/7/2010

Σταδιακά, μετά την 1/7/2010



Λογότυπο ΒΙΟΕλλάς



Νέο Λογότυπο Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κάθε προϊόν βιολογικής γεωργίας, για να μπορεί να διατεθεί ως βιολογικό, μεταβατικό, ακόμη και συμβατικό με ορισμένα βιολογικά συστατικά, είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από Πιστοποιητικό Προϊόντος (ή άλλο σχετικό έγγραφο πιστοποίησης που να καλύπτει τη δραστηριότητα της εμπορίας του).

Κατά την αγορά μη τυποποιημένων (χύμα) προϊόντων βιολογικής γεωργίας (π.χ. από λαϊκές αγορές βιολογικών προϊόντων), ο καταναλωτής θα πρέπει να επιβεβαιώνεται πως πρόκειται για βιολογικά είδη, ελέγχοντας το Πιστοποιητικό Προϊόντος που τα συνοδεύει. Στο Πιστοποιητικό Προϊόντος είναι απαραίτητο να φαίνεται:

Ο Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης (π.χ. ΒΙΟ Ελλάς).

Η επωνυμία, η διεύθυνση και ο κωδικός πιστοποίησης της επιχείρησης που διακινεί το προϊόν.

Η δραστηριότητα της επιχείρησης (π.χ. εμπορία).

Τα πιστοποιημένα είδη που διακινούνται από την επιχείρηση και το στάδιο πιστοποίησής τους (π.χ. βιολογικό ή μεταβατικό στάδιο).

Η περίοδος ισχύος του πιστοποιητικού, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην ημερομηνία λήξης του.

Σημειώνεται πως κάθε επιχείρηση που παράγει ή/και διακινεί βιολογικά προϊόντα, είτε αυτά διατίθεται συσκευασμένα είτε όχι, θα πρέπει να διαθέτει Πιστοποιητικό Προϊόντος σε ισχύ, το οποίο να περιλαμβάνει όλα τα είδη βιολογικής γεωργίας που χειρίζεται.

ΒΙΟ HELLAS
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Α.Ε.
ΚΟΡΝΕΛΙΟΥΣΣΕΣ 118, 15124, Σ.Τ. 210021190, ΑΘΗΝΑ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ
Κωδικός Πιστοποιητικού: **A-123456/E1**

Το Ινστιτούτο Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων ΒΙΟ Ελλάς, επικρατέσιμος φορέας Πιστοποίησης προϊόντων βιολογικής γεωργίας με την Απόφαση υπ' αριθμ. 313643 (αρ.Φ.ΕΚ. 1739/Β/21-09-09), πιστοποιεί ότι η Επιχείρηση:

Επωνυμία : ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α.Ε.
Διεύθυνση : Αρέθουσα Σικαρίας, Ν. Σόλων
Κωδικός : Α-123456

Συμμερφώνεται με τις διατάξεις των Κανονισμών Ε.Κ. 834/2007 και 893/2008 και τις προσαρμογές τους όπως ισχύουν κάθε φορά, για την Παρασκευή και Εμπορία των παρακάτω προϊόντων :

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΜΑΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (kg/ml)	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ				
-Γάλα Αργάδος 2%	Φιάλη	4000	-	Β.Σ.
-Γασταρί Προβίωτο	Κίσκελο/δασίλο	10000	-	Β.Σ.
-Παγωτό Βανίλια	Κίσκελο	1500	-	Β.Σ.
-Φέτα	Σακούλακι	3000	-	Β.Σ.
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΡΕΑΤΟΣ				
-Σαλάκι μέγιστο όγκο σαλάκι	Δίσκος Ημιβρόνι	1000	-	Β.Σ.
-Ρολό Χαρηνό	Δίσκος Ημιβρόνι	500	-	Β.Σ.
ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ				
-Ελαιώδες Παρθένο Ελαιόλαδο	Φιάλη	4000	2009-2010	Μ.Σ.
-Πατάτες (Solankan tuberosum)	Δίσκοι	2000	2010	Β.Σ.
-Φρούτολες (Fragaria sp.)	Κασέτι	500	2010	Β.Σ.

Το παρόν Πιστοποιητικό ανήκει στο Ινστιτούτο ΒΙΟ Ελλάς, επιστρέφεται σε αυτό άμεσα εφόσον ζητηθεί, έχει ισχύ μόνο ως πρωτότυπο, και δίδεται από τους όρους της σύμβασης και του Κανονισμού Υπεκρίτων Πιστοποίησης του Ινστιτούτου ΒΙΟ Ελλάς. Ειδοποιεί με βάση τα στοιχεία που προβλέπονται από τις επιθεωρήσεις στην Επιχείρηση.

Ημερομηνία Έκδοσης: 02/07/2010
Ημερομηνία Λήξης: 01/07/2011

Ο Υπεύθυνος Πιστοποίησης
Τ.μ. Μεταποίησης, Τυποποίησης & Διάθεσης
Μελέτα Ιωάννα

Ε 236/4 ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΒΙΟ ΕΛΛΑΣ Σελίδα 1 από 2

Annotations:
- Οργανισμός Ελέγχου & Πιστοποίησης (points to the BIO HELLAS logo)
- Στοιχεία και δραστηριότητα επιχείρησης (points to the producer information)
- Πιστοποιημένα προϊόντα (points to the table of products)
- Ημερομηνία έναρξης και ημερομηνία λήξης της ισχύος του πιστοποιητικού (points to the validity dates)

Ελάχιστες ενδείξεις στο Πιστοποιητικό Προϊόντος

2.2.1 Που βρίσκουμε τα βιολογικά προϊόντα

Τα βιολογικά προϊόντα διατίθενται σε ειδικά καταστήματα βιολογικής – οικολογικής διατροφής, στις τοπικές αγορές, στα ράφια των μεγαλύτερων αλυσίδων καταστημάτων και τελευταία σε ειδικές λαϊκές αγορές από τους ίδιους τους παραγωγούς σε Αττική και Θεσσαλονίκη απογευματινές ώρες.

2.2.2. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα βιολογικών προϊόντων

Τα βιολογικά προϊόντα έχουν κάνει την εμφάνισή τους στην αγορά εδώ και μερικά χρόνια. Πλέον θα λέγαμε ότι υπάρχουν βιολογικά προϊόντα για πολλές κατηγορίες προϊόντων super market όπως βιολογικά τρόφιμα, βιολογικά καλλυντικά, βιολογικά καθαριστικά, βιολογικές παιδικές τροφές (γάλα), κ.τ.λ. Τα πιο διαδεδομένα βιολογικά προϊόντα θα λέγαμε όμως ότι είναι τα βιολογικά τρόφιμα. Στα super market θα βρείτε μια μεγάλη ποικιλία βιολογικών τροφίμων. Από φρούτα και λαχανικά έως χυμούς. Από γάλατα έως τυριά και γιαούρτια. Από αλλαντικά έως κρεατικά, κ.τ.λ.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Τα πλεονεκτήματα από την κατανάλωση βιολογικών τροφίμων είναι τα εξής:

Χωρίς χημικά

Τα βιολογικά τρόφιμα είναι απαλλαγμένα από διάφορες χημικές ουσίες που περιέχουν διάφορα φυτοφάρμακα. Οι ουσίες αυτές μπορεί να βρίσκονται σε μικρές ποσότητες στα άλλα τρόφιμα ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα. Τα βιολογικά προϊόντα είναι απαλλαγμένα από πολλές χημικές ουσίες.

Υγιεινή διατροφή

Τα βιολογικά τρόφιμα είναι καταλληλότερα για αυτούς που θέλουν να ακολουθήσουν μια πιο υγιεινή διατροφή.

Ποιότητα

Γενικά η ποιότητα των βιολογικών τροφίμων θεωρείται ότι είναι υψηλότερη σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα τρόφιμα αν και αυτό δεν είναι απόλυτο.

Γεύση

Αρκετοί καταναλωτές ισχυρίζονται ότι η γεύση των βιολογικών τροφίμων είναι πολύ καλύτερη. Σε αυτό βέβαια υπάρχει και ο αντίλογος.

Αρωμα

Η βιολογική ντομάτα μυρίζει πραγματικά ντομάτα και το βιολογικό κρέας μυρίζει πράγματι κρέας όταν μαγειρεύεται. Πολλές γυναίκες θεωρούν ότι τα βιολογικά τρόφιμα αναδύουν πολύ πιο ωραίες μυρωδιές που “σπάζουν” την μύτη όταν μαγειρεύονται.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Τα βιολογικά προϊόντα δεν έχουν μόνο πλεονεκτήματα. Ορίστε λοιπόν και ορισμένα μειονεκτήματα.

Κόστος

Το κόστος των βιολογικών προϊόντων είναι υψηλότερο σε σχέση με τα υπόλοιπα προϊόντα. Οι διαφορές σε ορισμένες περιπτώσεις είναι αρκετά μικρές ωστόσο σε άλλες περιπτώσεις είναι αρκετά μεγάλες.

Προσοχή στις απάτες

Τα βιολογικά προϊόντα είναι ελεγμένα ωστόσο πάντα υπάρχει ο κίνδυνος να μην είναι και τόσο βιολογικά όσο λένε (σπάνιο φαινόμενο αλλά όχι απίθανο). Αυτό συνεπάγεται ότι ο καταναλωτής θα ξοδέψει χρήματα για να αγοράσει βιολογικά τρόφιμα τα οποία όμως δεν θα είναι βιολογικά.

Μικρότερη ποικιλία

Αν και οι επιλογές στα βιολογικά προϊόντα αυξάνουν όλο και περισσότερο, γενικά θα λέγαμε ότι είναι αρκετά περιορισμένες. Τα ράφια των super market που έχουν βιολογικά προϊόντα είναι πολύ λιγότερα σε σχέση με τα ράφια που δεν έχουν βιολογικά προϊόντα.

2.3. ΠΟΙΑ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η καλλιέργεια των βιολογικών προϊόντων, αποτελεί μια εναλλακτική πρόταση ήπιας γεωργία, φιλικής προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Τα διατροφικά και οικολογικά αδιέξοδα στα οποία οδήγησαν τα συμβατικά και μεταλλαγμένα τρόφιμα καθιστούν τη βιολογική πρόταση κάτι παραπάνω από απαραίτητη.

Η προτίμηση των βιολογικών προϊόντων δεν αποτελεί μόνο μια συνειδητοποιημένη καταναλωτική επιλογή, αλλά συνιστά και μια διαφορετική αντίληψη με κέντρο της το σεβασμό προς τη φύση και την ποιότητα ζωής. Η βιολογική πρόταση βοηθάει την αποτοξίνωση του περιβάλλοντος από τα τοξικά δηλητήρια με τα οποία η συμβατική καλλιέργεια έχει επιβαρύνει το οικοσύστημα.

Τα βιολογικά προϊόντα στηρίζονται στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και διαδικασιών που διατηρούν μακροπρόθεσμα την οικολογική ισορροπία, όπως τη γονιμότητα του εδάφους.

Η χρήση φυσικών λιπασμάτων, η κατάλληλη επιλογή φυτικού υλικού, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η καταπολέμηση ασθενειών με βιολογικές μεθόδους αποτελούν ορισμένα από τα στοιχεία εκείνα που συμβάλλουν στη προστασία του περιβάλλοντος.

2.4. Η ΕΓΧΩΡΙΑ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ Η ΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο ρυθμός αύξησης των εκτάσεων με βιολογικές καλλιέργειες στην Ελλάδα ήταν την τετραετία 2005-2008 της τάξης του 10,1%, ενώ ο μέσος κοινοτικός όρος ανήλθε στο 21%. Το σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων το 2008 στα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βιολογικά αγροτικά προϊόντα ανήλθε στα 78 εκατ. στρέμματα, εμφανίζοντας αύξηση κατά 7% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο και κατά 21%, σε σχέση με την έκταση που καλλιεργείτο το 2005.

Με βάση τα στοιχεία του 2008, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 9^η θέση αναφορικά με τις εκτάσεις που χρησιμοποιήθηκαν για βιολογικές καλλιέργειες στο σύνολο της Κοινότητας, ενώ με βάση τα στοιχεία του 2007 εμφανίζεται ότι, το 6,95 της

συνολικά καλλιεργηθείσας έκτασης στην Ελλάδα, καλλιεργείται με βιολογικά αγροτικά προϊόντα.

Σε απόλυτους αριθμούς η Ελλάδα εμφανίζεται με 3.180.000 στρέμματα βιολογικά καλλιεργούμενων εκτάσεων και κατατάσσεται στην 9^η θέση με "πρωταθλητές" την Ισπανία, την Ιταλία, την Γερμανία και τη Βρετανία.

Πάντως, οι ταχύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης της βιολογικής καλλιέργειας εντοπίζονται σε Πολωνία, Λιθουανία, Ισπανία και Βέλγιο.

Η αξία της εγχώριας αγοράς εκτιμάται σε 7,6 εκατ. το 1996 με τις εισαγωγές να αντιπροσωπεύουν το 255 αυτής, ενώ το 2007 η εκτίμηση είναι στα 64,75 εκατ. με τις εισαγωγές να καλύπτουν το 65% αυτής.

Τα μεγέθη αυτά αφορούν τόσο τα φυτικής όσο και ζωικής παραγωγής βιολογικά προϊόντα σε τιμές λιανικής. Μεσοσταθμικά οι τιμές των βιολογικών προϊόντων εκτιμάται ότι είναι κατά 30% ανώτερες από αυτές των συμβατικών προϊόντων. Σύμφωνα με εκπροσώπους του κλάδου η πορεία των πωλήσεων εισαγόμενων βιολογικών προϊόντων αναμένεται να είναι αυξητική όσο θα αυξάνεται η ζήτηση των βιολογικών τροφίμων.

Σημαντικότερα βιολογικά τρόφιμα για την Ελλάδα είναι το ελαιόλαδο, το κρασί από βιολογικά σταφύλια και τα βιολογικά εσπεριδοειδή. Από τα παραπάνω το ελαιόλαδο (68,6% της παραγωγής για το 2006) και τα εσπεριδοειδή (67,1% της παραγωγής το 2006) έχουν έντονο εξαγωγικό προσανατολισμό ενώ το κρασί λόγω έντονου ανταγωνισμού από άλλες μεσογειακές χώρες έχει ποσοστό εξαγωγών 20% της παραγωγής για το 2006.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις παραγόντων του κλάδου η χαμηλή εγχώρια κατανάλωση οφείλεται στην υψηλή τιμή του βιολογικού ελαιόλαδου, στην έλλειψη πληροφόρησης του κοινού για τα πλεονεκτήματα του, και στο γεγονός ότι η κατανάλωση συμβατικού ελαιόλαδου δεν παύει να είναι συστατικό στοιχείο της υγιεινής διατροφής. Η διακίνηση του στην Ελληνική αγορά γίνεται από εξειδικευμένα καταστήματα και σούπερ μάρκετ. Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι η παραγωγή τύπων κρασιού με << ελληνική ταυτότητα >> πιθανών να επιδράσουν θετικά στην αύξηση των εξαγωγών μελλοντικά. Η διακίνηση του στην ελληνική αγορά γίνεται μέσα από το δίκτυο των συμβατικών προϊόντων (κάβες και σούπερ μάρκετ).

Διαχρονική μείωση των εξαγωγών ως ποσοστό της παραγωγής παρουσιάζουν τα βιολογικά εσπεριδοειδή μια και καλύπτουν το 67,1% της παραγωγής το 2006 έναντι του 93,2% το 1999. Αξίζει να σημειωθεί ωστόσο ότι στη χώρα μας

έχουν ξεκινήσει προσπάθειες για την παραγωγή μεταποιημένων προϊόντων από βιολογικά εσπεριδοειδή όπως χυμοί, μαρμελάδες και γλυκά. Η τυποποίηση σε αντίθεση με άλλα προϊόντα συγκεντρώνεται σε λίγες επιχειρήσεις και οι εξαγωγές κατευθύνονται κυρίως σε χώρες τις δυτικής Ευρώπης. Η διακίνησή τους στην ελληνική αγορά γίνεται κυρίως από σούπερ μάρκετ και λαϊκές αγορές.

Τα συνηθέστερα προϊόντα που αγοράζουν οι καταναλωτές βιολογικών προϊόντων είναι τομάτες (50,8%), λαχανικά (10%), ελιές και λάδι (8,5%), πορτοκάλια, πατάτες, κρασί, χυμοί φρούτων και ζυμαρικά (3,8%), άλλα φρούτα (2,3%), μήλα και ψωμί (0,8%). Τα προϊόντα αυτά τα προμηθεύονται κυρίως από τα εξειδικευμένα καταστήματα (μεμονωμένα ή αλυσίδες) 50%, τα σούπερ μάρκετ 45% και τις λαϊκές αγορές βιολογικών προϊόντων 5%. Όσον αφορά αποκλειστικά τα φρέσκα φρούτα και λαχανικά η κατανομή μεταξύ των τριών καναλιών εκτιμάται ότι είναι ισοδύναμη.

Κύριες πηγές πληροφόρησης για τα βιολογικά προϊόντα αποτελούν το κοινωνικό περιβάλλον και η οικογένεια και ακολουθούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

2.5. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Σύμφωνα με διάφορες έρευνες, στοιχεία όπως η εκπαίδευση, το εισόδημα και η εμφάνιση δεν σχετίζονται με τις αγορές των βιολογικών προϊόντων, ενώ η απόσταση από τον τόπο αγοράς των βιολογικών προϊόντων σχετίζεται αρνητικά. Η διατροφική αξία των τροφίμων κρίνεται σημαντική παράλληλα με τον προβληματισμό των νέων ατόμων για το περιβάλλον, τα οποία όμως συνδέουν αρνητικά το στοιχείο αυτό με την αγορά βιολογικών τροφίμων. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι οι Έλληνες καταναλωτές έχουν μερική μόνο γνώση του περιβάλλοντος, μη σχετίζοντας γι' αυτόν τον λόγο τον προβληματισμό τους για το περιβάλλον με την αγορά βιολογικών προϊόντων.

Οι καταναλωτές δεν πιστεύουν ότι υπάρχουν διαφορές στην εμφάνιση μεταξύ των βιολογικών και των συμβατικών τροφίμων, ταυτόχρονα όμως πιστεύουν ότι έχουν την δυνατότητα να διακρίνουν τις όποιες διαφορές υπάρχουν. Από τα παραπάνω ευρήματα διαφαίνεται μια γενικότερη σύγχυση του ευρύ καταναλωτικού κοινού σχετικά με τα βιολογικά προϊόντα.

Από άλλη έρευνα φαίνεται μια σημαντική δυνατότητα αύξησης της κατανάλωσης από τους "βιομαχητικούς" (φανατικοί) και τους ενδιαφερόμενους (πιθανοί αγοραστές) εφόσον η αγορά αναπτύξει τα σημεία πώλησης και την ποικιλία προϊόντων.

Τέλος, υπάρχουν καταναλωτές που αγοράζουν βιολογικά τρόφιμα, δοκιμάζουν, αλλά δεν έχουν τον καιρό να αφιερώσουν πολύ χρόνο στις αγορές τους, τις οποίες προτιμούν να τις κάνουν κοντά στο σπίτι τους. Αν και είναι σχετικά ενήμεροι για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, δεν επιδεικνύουν γνώση για τα βιολογικά προϊόντα που να τους κάνει να τα ξεχωρίζουν εύκολα.

Μπορούμε συνεπώς να συμπεράνουμε ότι οι προοπτικές ανάπτυξης της αγοράς βιολογικών προϊόντων διαφαίνονται αρκετά ευοίωνες. Υπάρχουν δύο σχετικά μεγάλες ομάδες καταναλωτών που προτίθενται να αυξήσουν τη συχνότητα κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων και κυρίως να πληρώσουν μεγαλύτερη τιμή γι' αυτά. Για να επιτευχθεί αυτό χρειάζεται να προσεχθεί από την πλευρά της αγοράς η διαθέσιμη ποικιλία και ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων, καθώς και η διασπορά τους σε μεγάλο αριθμό σημείων πώλησης. Από την άλλη χρειάζεται να ενημερωθεί και να εκπαιδευτεί το ευρύτερο καταναλωτικό κοινό μιας και τα βιολογικά προϊόντα αποτελούν καινοτομία για το ευρύ κοινό και κατ' ουσία συγκρίνονται με προϊόντα υψηλής τεχνολογίας. Τέλος η ετικέτα βιολογικής εγγύησης αποδεικνύεται ότι αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την αγορά βιολογικών προϊόντων και επομένως χρειάζεται να ενισχυθεί περαιτέρω ο θεσμός.

2.6. ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Πιστοποίηση

Η πιστοποίηση των βιολογικών προϊόντων είναι απαραίτητη, μέσα από το νόμο, για τη χρήση του όρου "βιολογικό". Την πιστοποίηση την εφαρμόζουν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου τα οποία ονομάζονται "πιστοποιητικοί οργανισμοί" και υπόκεινται στο υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων. Στην Ελλάδα έχει θεσπιστεί ένα σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης το οποίο εποπτεύεται από το υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων με την αρμόδια διεύθυνση βιολογικής γεωργίας, ενώ επιβλεπτικός ρόλος έχει ανατεθεί στον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΠΕ.Π) AGROTEC

Φορείς πιστοποίησης στην Ελλάδα

ΔΗΩ

Ο οργανισμός έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με απόφασή του το 1993, η οποία αναθεωρήθηκε το 2002, ως επίσημος φορέας ελέγχου και πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων.

Το Ινστιτούτο Ελέγχου Βιολογικών Προϊόντων

Αποτελεί εγκεκριμένο οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης για προϊόντα βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Ιδρύθηκε το 2001, ως ανώνυμη εταιρεία από μέλη του Συλλόγου Οικολογικής Γεωργίας Ελλάδας (ΣΟΓΕ), που είχε ιδρυθεί ήδη από το 1985 και ήταν ο πρώτος Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης της χώρας (1993). Η ΒΙΟΕΛΛΑΣ είναι μέλος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κινημάτων για τη βιολογική γεωργία (IFOAM).

Φυσιολογική

Μαζί με τους δυο προηγούμενους αποτελεί τη βασική τριάδα πιστοποιητικών οργανισμών με την οποία κινήθηκε ο χώρος για αρκετά χρόνια.

Διαδρομές Ποιότητας

A – CERT

A. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ

ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

GMCERT

QMSCERT

TUV ΕΛΛΑΣ

“ΟΞΥΓΟΝΟ” - ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

2.7. ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΒΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΕΣ

Προσοχή στη σήμανση

Στο προϊόν προσέχουμε στη σήμανσή του να αναγράφει την επωνυμία της επιχείρησης που το παράγει, συσκευάζει ή εμπορεύεται και τον κωδικό πιστοποίησης. Επίσης, την ένδειξη «προϊόν βιολογικής καλλιέργειας» ή «προϊόν βιολογικής γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο» ή «βιολογικό σε μετατροπή» και το όνομα ή και τον κωδικό του φορέα πιστοποίησης.

Όταν τα βιολογικά προϊόντα πωλούνται δίπλα σε μη βιολογικά τότε πρέπει να είναι συσκευασμένα για να αποφεύγεται η πιθανή επαφή και ανάμειξη με τα συμβατικά προϊόντα και θα πρέπει να φέρουν την ένδειξη «προϊόν βιολογικής γεωργίας».

ΣΤΙΣ ΛΑΙΚΕΣ

Στις βιολογικές λαϊκές αγορές, όπου τα προϊόντα δεν αναμειγνύονται με προϊόντα συμβατικής καλλιέργειας μπορούν να διατίθενται χύμα. Προσοχή όμως, γιατί ο παραγωγός πρέπει να διαθέτει πιστοποιητικό από έναν Οργανισμό Πιστοποίησης και δελτίο αποστολής για τα προϊόντα που έχει στον πάγκο.

Στις συμβατικές λαϊκές αγορές, ο αγρότης, αλλά και ο έμπορος, για να μπορεί να πουλάει βιολογικά, θα πρέπει να είναι συσκευασμένα.

Προσοχή σε κάτιπονηρό. Πρώτον, βεβαιωνόμαστε ότι το πιστοποιητικό του φορέα πιστοποίησης που έχουν τα προϊόντα που πωλούνται 'χύμα' είναι εν ισχύ. Δεύτερον, πρέπει να αναγράφει όλα τα προϊόντα που πουλάει ο συγκεκριμένος παραγωγός.

ΣΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Τα καταστήματα βιολογικών προϊόντων μπορούν επίσης να πωλούν προϊόντα χύμα. Χρειάζεται όμως πιστοποιητικό από έναν αναγνωρισμένο φορέα και δελτίο αποστολής για τα προϊόντα που διαθέτει. Τα συγκεκριμένα καταστήματα ελέγχονται κατά καιρούς για την εισροή (αγορά) και εκροή (πώληση) κάθε προϊόντος αλλά και την πιστοποίησή του.

Παρ' όλα αυτά, όταν μιλάμε για χύμα προϊόν πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Για να έχει το κατάστημα το δικαίωμα να πουλήσει χύμα προϊόν, θα πρέπει αυτή η δραστηριότητά του να ελέγχεται και να πιστοποιείται από κάποιον από τους πιστοποιητικούς οργανισμούς. Βεβαιωθείτε ότι αυτό συμβαίνει. Χρειάζεται προσοχή στην επιλογή του καταστήματος, για να μην πέσετε θύμα κάποιων επιτήδειων

που πουλάνε 90 συμβατικά προϊόντα και 10 βιολογικά. Δυστυχώς η άδεια που δίνεται δεν είναι άδεια καταστήματος βιολογικών προϊόντων αλλά άδεια... παντοπωλείου, κι έτσι δε διαθέτουν κάποιο ειδικό σήμα που να ενημερώνει τους πελάτες.

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Τα προϊόντα που έχουν δεχθεί μεταποίηση (μαρμελάδα, γλυκό του κουταλιού κ.λπ.) πρέπει να πωλούνται συσκευασμένα. Και εκεί θα πρέπει όμως να αναζητήσουμε τις ενδείξεις που θα αναγράφουν «Προϊόν Βιολογικής Γεωργίας» ή «Προϊόν Βιολογικής Γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο» καθώς και την πιστοποίηση από έναν οργανισμό. Αν είναι «Προϊόν Βιολογικής Γεωργίας σε μεταβατικό στάδιο» θα πρέπει να βεβαιωθούμε ότι το μεταποιημένο προϊόν αποτελείται από ένα και μόνο συστατικό, μόνο υπό αυτήν την προϋπόθεση επιτρέπει η ισχύουσα Νομοθεσία την αναγραφή «σε μεταβατικό στάδιο». Αυτό όμως, δυστυχώς, δεν είναι τόσο εύκολο αφού, συνήθως τα μεταποιημένα προϊόντα αναμειγνύονται και με άλλα συστατικά (ζάχαρη, αλεύρι κ.λπ.).

Σύμφωνα με το νόμο, τα μεταποιημένα προϊόντα αναγράφουν ενδείξεις περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής τους στον κατάλογο των συστατικών. Η ένδειξη «X% των συστατικών γεωργικής προέλευσης είναι βιολογικής παραγωγής» πρέπει να είναι σε συνδυασμό με την ονομασία πώλησης.

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Δεν πρέπει να μπερδευόμαστε με τις ονομασίες. Τα βιολογικά τρόφιμα έχουν διαφορετικές ονομασίες σε διάφορες χώρες. Στην Ελλάδα τα ονομάζουμε «Βιολογικά» σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες τα αποκαλούν «Οικολογικά» και στην Αγγλία «Οργανικά».



Τα προϊόντα που έρχονται από χώρες του εξωτερικού, αν είναι συσκευασμένα, έχουν στη συσκευασία την πιστοποίηση ενός από τους οργανισμούς της χώρας τους. Εδώ είναι και το μεγάλο πρόβλημα, καθώς υπολογίζεται ότι μόνο στην Ευρώπη υπάρχουν περίπου 180 φορείς που πιστοποιούν. Κανείς δε μπορεί να τους θυμάται όλους, ώστε να είναι σίγουρος γι' αυτό που αγοράζει. Οι λύσεις? διάφορες . μπορούμε να επικοινωνήσουμε με κάποιον από τους ελληνικούς φορείς πιστοποίησης, αυτοί γνωρίζουν και για τους ξένους. Πέρα από αυτό, σε κάποιες χώρες του εξωτερικού, παράλληλα με το πιστοποιητικό, υπάρχει και εθνικό σήμα. Υπάρχει βέβαια και το κοινοτικό σήμα το οποίο είναι υποχρεωτικό από το 2009.

Αν ένα βιολογικό προϊόν εισάγεται χύμα και συσκευάζεται στη χώρα μας τότε έχει το σήμα ελληνικού πιστοποιητικού οργανισμού.

Τα βιολογικά προϊόντα από άλλες χώρες εκτός Ε.Ε. , που εισάγονται από διάφορες χώρες της Κοινότητας παίρνουν το λογότυπο της χώρας στην οποία συσκευάζονται. Επειδή πολλά περνούν μέσω Ολλανδίας, θα δούμε σε αυτά το ολλανδικό σύστημα πιστοποίησης.

Οι συσκευασίες των προϊόντων που έρχονται από το εξωτερικό έχουν ετικέτες μεταφρασμένες. Οι ετικέτες όμως, δεν ελέγχονται από ελληνικούς φορείς πιστοποίησης κι έτσι θα αρκεστούμε στο σήμα του ξένου οργανισμού.

ΑΛΛΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΑΛΛΟ ΦΥΣΙΚΟ

Προσοχή στα δήθεν Βιολογικά! Βιολογικά προϊόντα είναι μόνο τα πιστοποιημένα, από τους αναγνωρισμένους φορείς πιστοποίησης. Λέξεις όπως «αγνό» ή «φυσικό», που μπορεί να αναγράφονται σε συσκευασίες διαφόρων προϊόντων, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να συγχέονται με τα πραγματικά βιολογικά.

Ποια είναι η διαφορά «οργανικού» (βιολογικού) και «φυσικού» προϊόντος? Η οργανική γεωργία είναι βασισμένη σε μια συστηματική προσέγγιση και σε πρότυπα τα οποία και μπορούν να επαληθευτούν και είναι διεθνώς αναγνωρισμένα. Οι φυσικές τροφές από την άλλη, δεν έχουν νόμιμο προσδιορισμό ή αναγνώριση και δε βασίζονται σε κάποια συστηματική προσέγγιση. Αν και τα φυσικά προϊόντα μπορεί γενικά να έχουν υποβληθεί σε ελάχιστη επεξεργασία, αυτό είναι κάτι που ο νόμος δεν απαιτεί να αποδεχθεί, έτσι υπάρχει πάντα η πιθανότητα για οποιαδήποτε... παρασπονδία.

Σε συμβατικές λαϊκές μην συγχέουμε τα βιολογικά με αυτά που γράφουν «ορθής γεωργικής πρακτικής». Ορθή γεωργική πρακτική σημαίνει ότι χρησιμοποίησαν τη σωστή ποσότητα λιπάσματος, τον σωστό τρόπο γονιμοποίησης κι έβαλαν στη σωστή στιγμή τη σωστή ποσότητα από φυτοφάρμακα. Ότι δηλαδή θα έπρεπε να κάνει ο κάθε

καλλιεργητής που θέλει να διαχειρίζεται σωστά το χωράφι του. Αυτό όμως δεν είναι βιολογική καλλιέργεια και δεν κάνει με κανένα τρόπο το προϊόν βιολογικό.

ΟΔΗΓΟΣ ΜΗΝΑ-ΜΗΝΑ ΜΕ ΦΡΟΥΤΑ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΓΙΑ ΣΩΣΤΗ-ΥΓΙΕΙΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Ιανουάριος: πορτοκάλια, λεμόνια, μανταρίνια, καρότα, σέλινο, καρύδια, αμύγδαλα, κάστανα, σταφίδες.

Φεβρουάριος: λεμόνια, πορτοκάλια, κουνουπίδι, λάχανο, καρότα, μαρούλια, ραδίκια, σταφίδες, κάστανα, αμύγδαλα και καρύδια.

Μάρτιος: λεμόνια, πορτοκάλια, αγκινάρες, καρότα, λάχανο, κουνουπίδι, μαρούλια, ραδίκια, σπανάκι, σέλινο.

Απρίλιος: φράουλες, κρεμμύδια, καρότα, μαρούλια, αγκινάρες.

Μάιος: κεράσια, αρακάς, αγκινάρες, κολοκύθια, παντζάρια, βλίτα.

Ιούνιος: βερίκοκα, κεράσια, φράουλες, ροδάκινα, φασολάκια, αγγούρια, ντομάτες, βλίτα.

Ιούλιος: βύσσινα, κεράσια, βερίκοκα, ροδάκινα, καρπούζια, πεπόνια, ντομάτες, αγγούρια, φασολάκια, κολοκυθάκια, μελιτζάνες, πιπεριές.

Αύγουστος: πεπόνια, σύκα, καρπούζια, αχλάδια, σταφύλια, κολοκυθάκια, μπάμιες, μελιτζάνες, πιπεριές.

Σεπτέμβριος: σταφύλια, σύκα, αχλάδια, μήλα, δαμάσκηνα, καρπούζια, πεπόνια, κολοκυθάκια, ντομάτες, μπάμιες, κρεμμύδια.

Οκτώβρης: σταφύλια, ρόδι, μήλα, μαρούλια, καρότα, σπανάκι, σύκα, σταφίδες, καρύδια.

Νοέμβριος: αχλάδια, μήλα, ρόδι, λεμόνια, μανταρίνια, πορτοκάλια, φουντούκια, κάστανα.

Δεκέμβριος: μανταρίνια, πορτοκάλια, λεμόνια, μήλα, αχλάδια, καρότα, λάχανο, σέλινο, ραδίκια, πατάτα, φουντούκια, κάστανα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1. ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1. ΦΥΛΛΟ:

ΑΝΔΡΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΑ

2. ΤΟΠΟΣ / ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ:

.....

3. ΗΛΙΚΙΑ:

15 – 25

26 – 36

37 – 47

48 ΚΑΙ ΑΝΩ

4. ΜΟΡΦΩΣΗ:

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΛΥΚΕΙΟ – ΕΠΑΛ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ

5. ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ:

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

ΝΑΙ

ΟΧΙ

7. ΑΝ ΝΑΙ, ΑΠΟ ΠΟΥ ΤΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ:

ΕΝΤΥΠΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΦΙΛΟΥΣ - ΓΝΩΣΤΟΥΣ ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ

8. ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΟΥΛΟΥΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ ΔΕΝ ΕΧΩ ΨΑΞΕΙ

9. ΑΓΟΡΑΖΕΙΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

ΚΑΘΟΛΟΥ ΛΙΓΟ ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΑΡΚΕΤΑ

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ

10. ΠΙΘΑΝΟΙ ΛΟΓΟΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΓΟΡΑΖΕΙΣ ΣΥΧΝΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

ΥΨΗΛΗ ΤΙΜΗ ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΔΕΝ ΕΜΕΙΝΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΣ ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

11. ΑΠΟ ΠΟΥ ΑΓΟΡΑΖΕΙΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

SUPER MARKET ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΛΑΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

12. ΠΩΣ ΒΡΙΣΚΕΙΣ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΣΙΤΕΣ ΑΚΡΙΒΕΣ

ΑΠΡΟΣΙΤΕΣ

13. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

14. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΛΛΕΙΠΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

15. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΠΩΣ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΑΣ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

16. ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΞΕΧΩΡΙΣΕΙΣ ΕΝΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΑΠΟ ΕΝΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

17. ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΝΕΙΣ ΣΥΝΗΘΩΣ:

ΦΡΟΥΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΨΩΜΙ ΛΑΔΙ

ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ ΟΛΑ

18. ΕΧΟΥΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

19. ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΓΕΥΣΗ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

20. ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

21. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

22. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΙ ΤΟΞΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

23. ΘΕΩΡΕΙΣ ΟΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΛΥΨΟΥΝ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

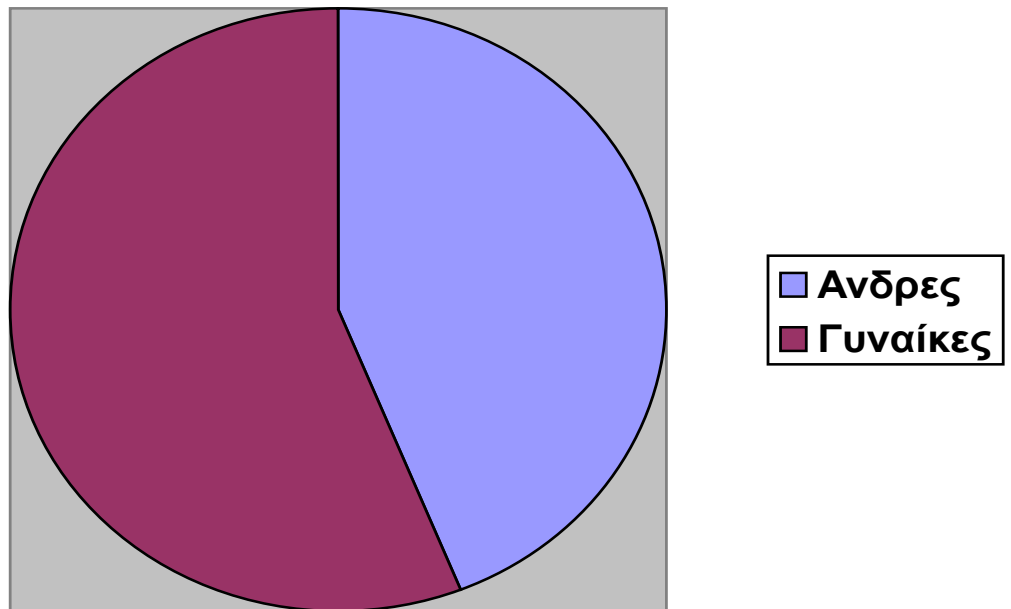
24. ΘΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΣ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΕ ΦΙΛΟΥΣ Η ΓΝΩΣΤΟΥΣ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

3.1.1. Αποτελέσματα έρευνας - Γραφήματα

1. ΦΥΛΛΟ

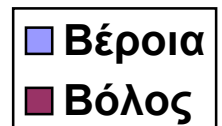
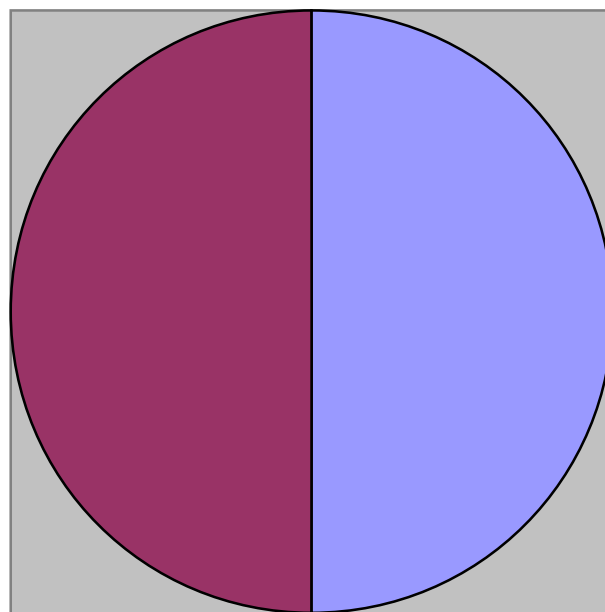
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Άνδρας	44	44%
Γυναίκα	56	56%
Σύνολο	100	100%



Το δείγμα της έρευνά μας αποτελούνταν από 100 άτομα. Εξ αυτών, τα 44 ήταν άνδρες και τα υπόλοιπα 56 ήταν γυναίκες.

2. ΤΟΠΟΣ / ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

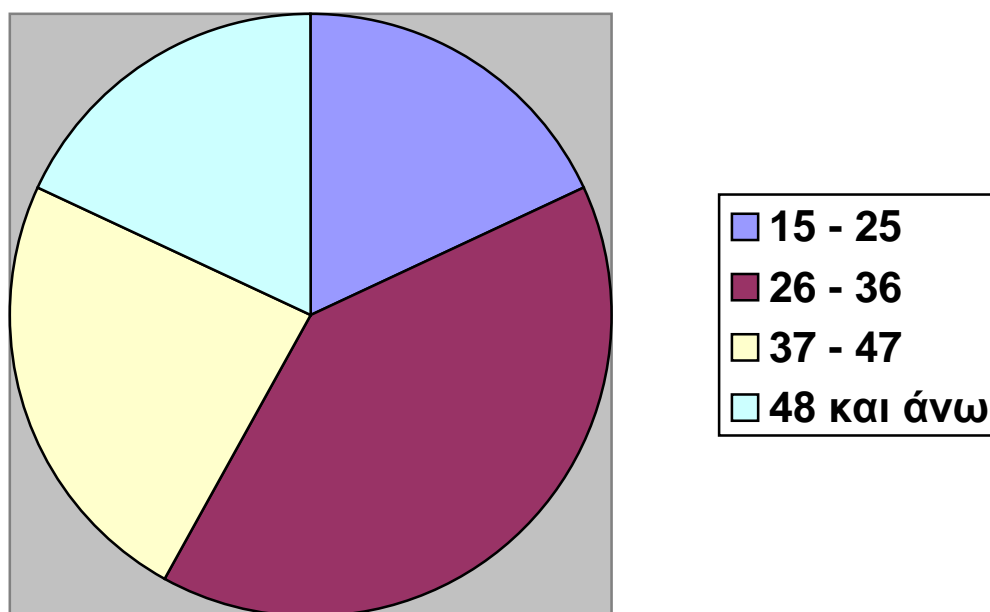
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Βόλος	50	50 %
Βέροια	50	50 %
Σύνολο	100	100 %



Το 50 % των ατόμων που συμπλήρωσαν την φόρμα του ερωτηματολογίου ήταν από την Βέροια και τα υπόλοιπα 50 % ήταν από το Βόλο.

3. ΗΛΙΚΙΑ

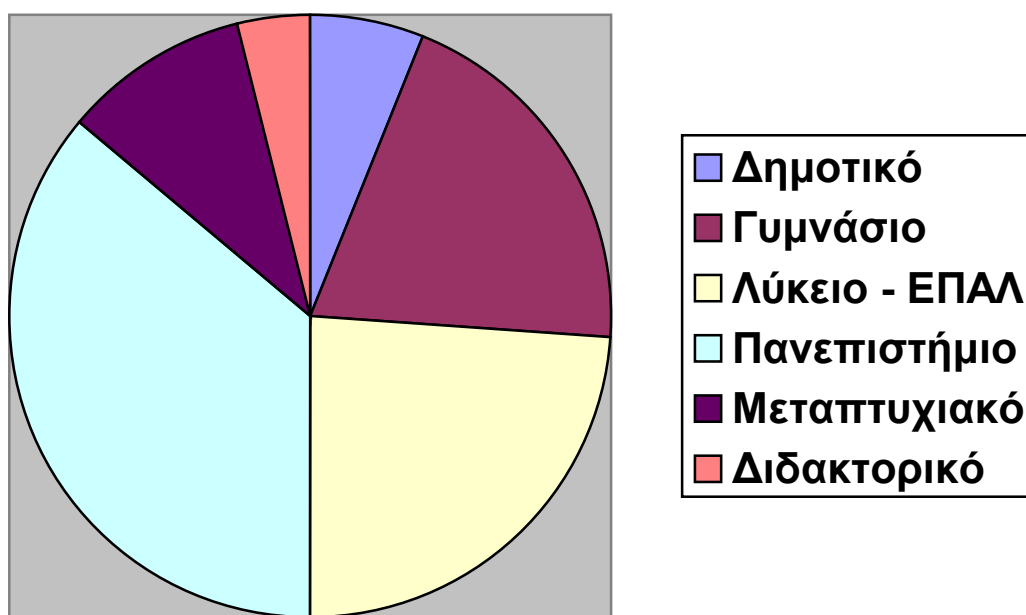
	Ποσοστό	Ποσοστό %
15 – 25	18	18 %
26 – 36	40	40 %
37 – 47	24	24 %
48 και άνω	18	18 %
Σύνολο	100	100 %



Το 18 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ήταν ηλικίας από 15 – 25, το 40 % ήταν ηλικίας από 26 – 36, το 24 % ήταν ηλικίας 37 – 47, και το υπόλοιπο 18 % ήταν ηλικίας 48 και άνω.

4. ΜΟΡΦΩΣΗ

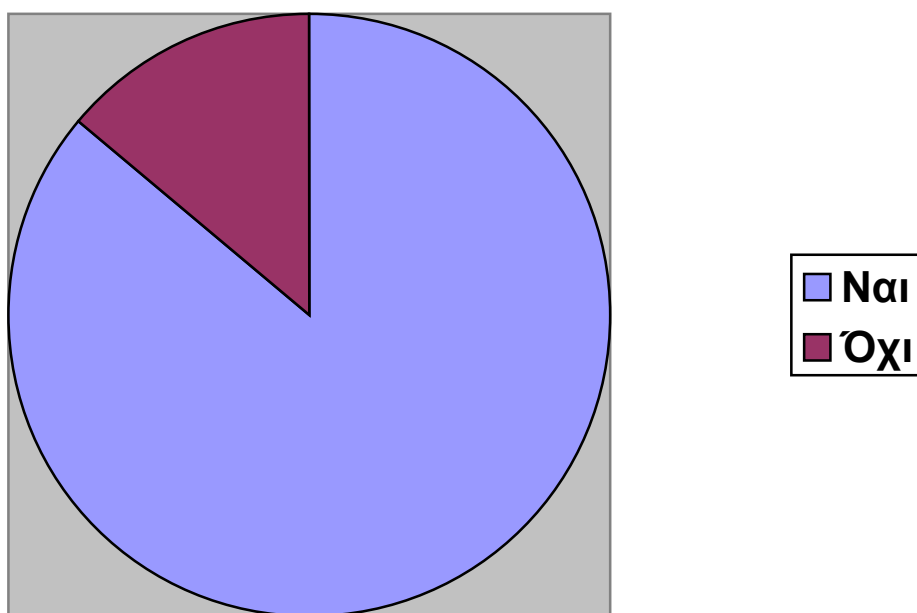
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Δημοτικό	6	6 %
Γυμνάσιο	20	20 %
Λύκειο – ΕΠΑΛ	24	24 %
Πανεπιστήμιο	36	36 %
Μεταπτυχιακό	10	10 %
Διδακτορικό	4	4 %
Σύνολο	100	100 %



Το 6 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ήταν μορφωτικού επιπέδου Δημοτικού, το 20 ήταν Γυμνασίου, 24 ήταν Λυκείου ΕΠΑΛ, το 36 % ήταν Πανεπιστημίου, το 10 % ήταν με Μεταπτυχιακό και το υπόλοιπο 4 % ήταν με Διδακτορικό.

5. ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

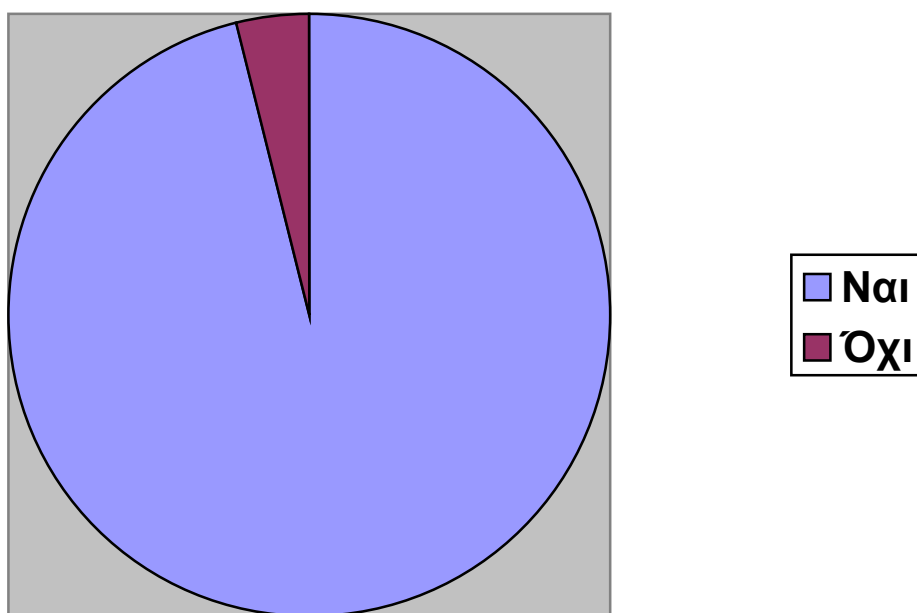
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	86	86 %
Όχι	14	14 %
Σύνολο	100	100 %



Το 86 % των ατόμων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο γνώριζαν τι είναι βιολογικά, ενώ το υπόλοιπο 14 % δεν γνώριζαν.

6. ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

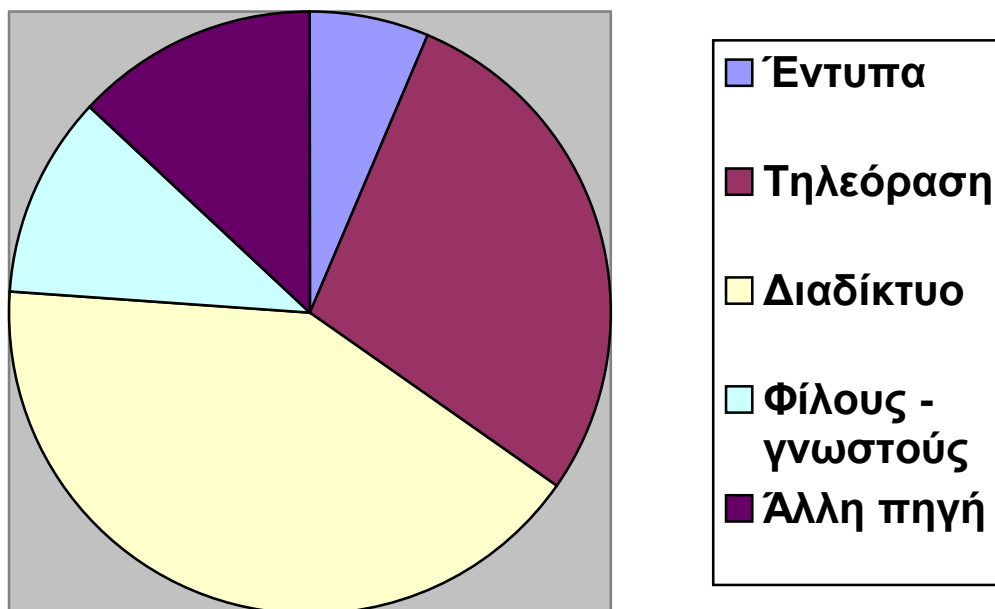
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	96	96 %
Όχι	4	4 %
Σύνολο	100	100 %



Το 96 % των ατόμων του απάντησαν το ερωτηματολόγιο γνώριζαν τι είναι βιολογικά προϊόντα, ενώ το υπόλοιπο 4 % δεν γνώριζαν.

7. ΑΝ ΝΑΙ, ΑΠΟ ΠΟΥ ΤΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ

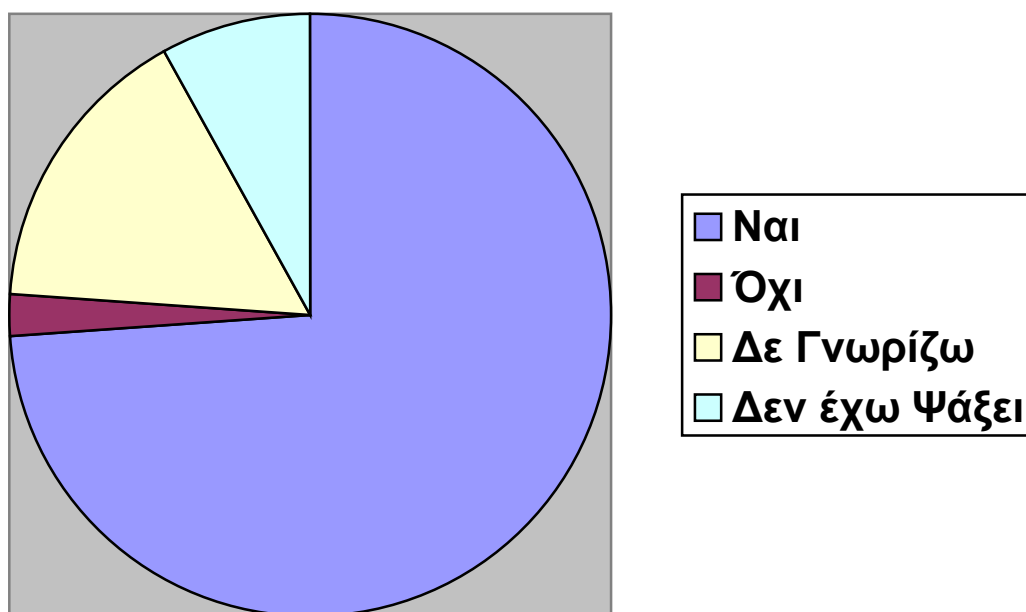
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Έντυπα	6	6 %
Τηλεόραση	26	26 %
Διαδίκτυο	38	38 %
Φίλους – Γνωστούς	10	10 %
Άλλη Πηγή	12	12 %
Σύνολο	92	92 %



Το 6 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν γνωρίζουν για τα βιολογικά προϊόντα και από πού, ήταν από έντυπο, το 26 % ήταν από την τηλεόραση, το 38 % ήταν από το διαδίκτυο, το 10 % ήταν από φίλους – γνωστούς, και το υπόλοιπο 12 % ήταν από άλλη πηγή.

8. ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΟΥΛΟΥΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

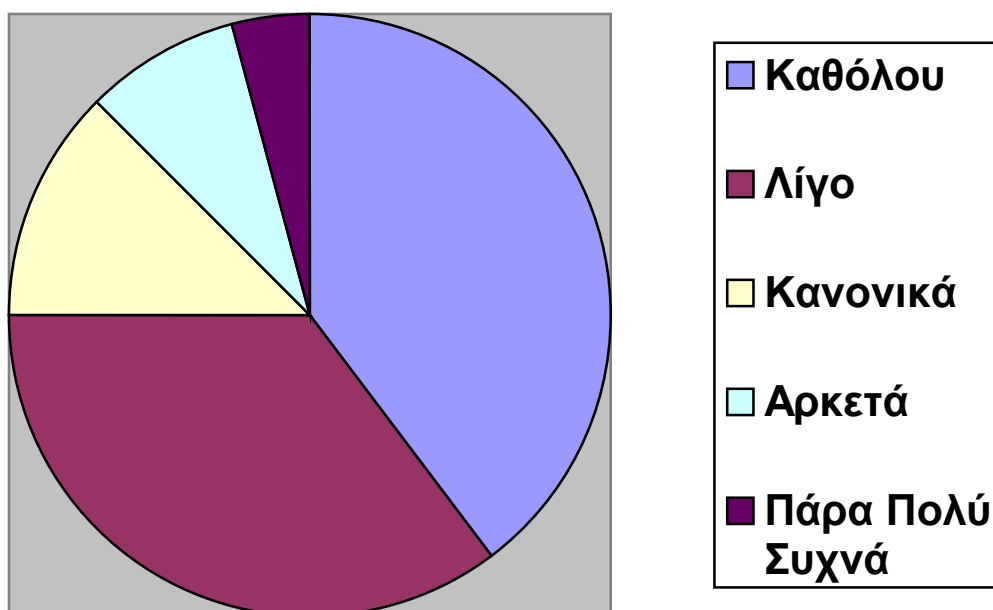
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	74	74 %
Όχι	2	2 %
Δεν Γνωρίζω	16	16 %
Δεν έχω Ψάξει	8	8 %
Σύνολο	100	100 %



Το 74 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν γνωρίζει καταστήματα που πουλούν βιολογικά προϊόντα, απάντησε ναι, το 2 % όχι, το 16 % δε γνωρίζω και το υπόλοιπο 8 % δεν έχω ψάξει.

9. ΑΓΟΡΑΖΕΙΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

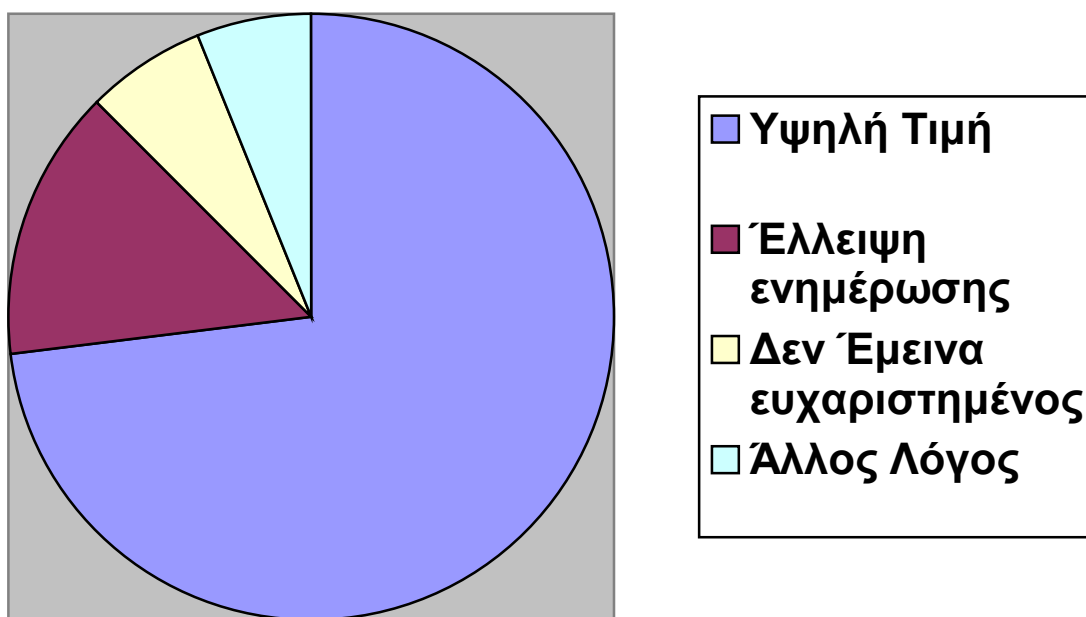
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Καθόλου	38	38 %
Λίγο	34	34 %
Κανονικά	12	12 %
Αρκετά	8	8 %
Πάρα Πολύ Συχνά	4	4 %
Σύνολο	96	96 %



Το 38 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο αν αγοράζουν βιολογικά προϊόντα, απάντησε καθόλου, το 34 % λίγο, το 12 % κανονικά, το 8 % αρκετά και το υπόλοιπο 4 % πάρα πολύ συχνά.

10. ΠΙΘΑΝΟΙ ΛΟΓΟΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΓΟΡΑΖΕΙΣ ΣΥΧΝΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

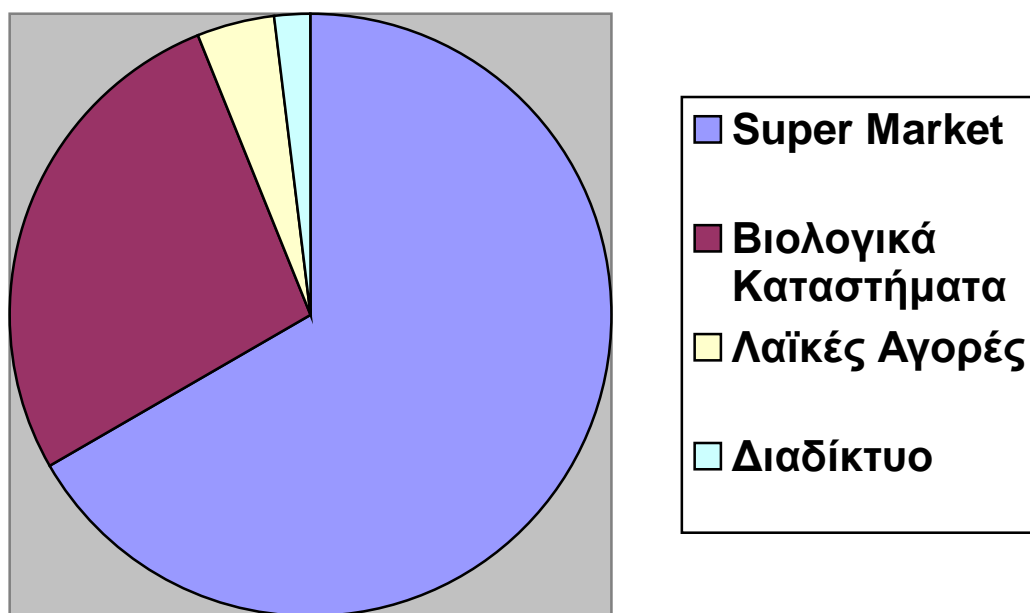
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Υψηλή Τιμή	70	70 %
Έλλειψη Ενημέρωσης	14	14 %
Δεν έμεινα ευχαριστημένος	6	6 %
Άλλος Λόγος	6	6 %
Σύνολο	96	96 %



Το 70 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το λόγο που δεν αγοράζουν συχνά βιολογικά προϊόντα, απάντησε υψηλή τιμή, το 14 % έλλειψη ενημέρωσης, το 6 % δεν έμεινε ευχαριστημένος και το υπόλοιπο 6 % για άλλο λόγο.

11. ΑΠΟ ΠΟΥ ΑΓΟΡΑΖΕΙΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

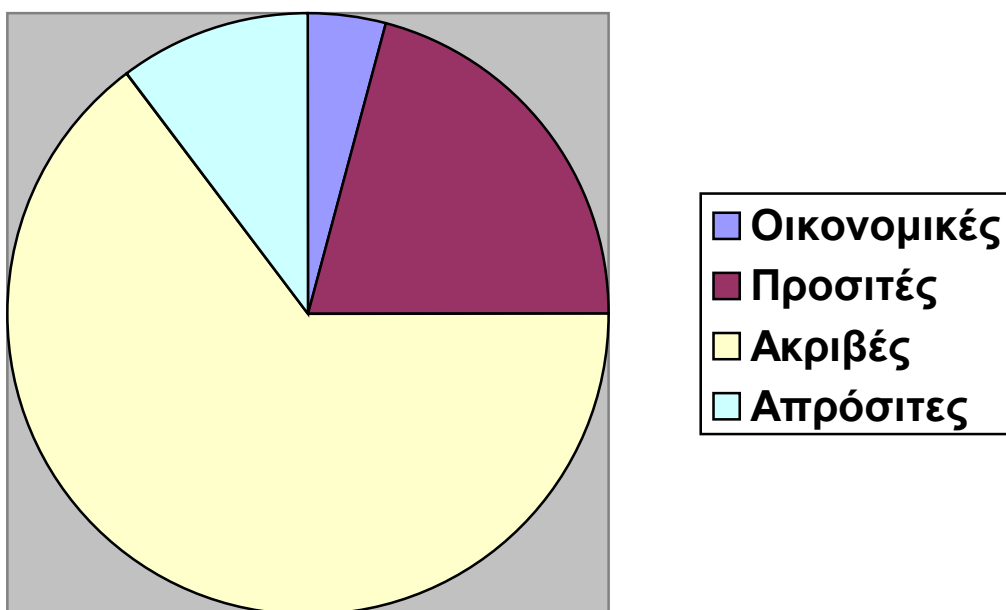
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Super Market	64	64 %
Βιολογικά Καταστήματα	26	26 %
Λαϊκές Αγορές Β.Π.	4	4 %
Διαδίκτυο	2	2%
Σύνολο	96	96 %



Το 64 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο από πού αγοράζουν βιολογικά προϊόντα, απάντησαν από το Super Market, το 26 % από βιολογικά καταστήματα, το 4 % από λαϊκές αγορές βιολογικών προϊόντων και το υπόλοιπο 2 % από το διαδίκτυο.

12. ΠΩΣ ΒΡΙΣΚΕΙΣ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ

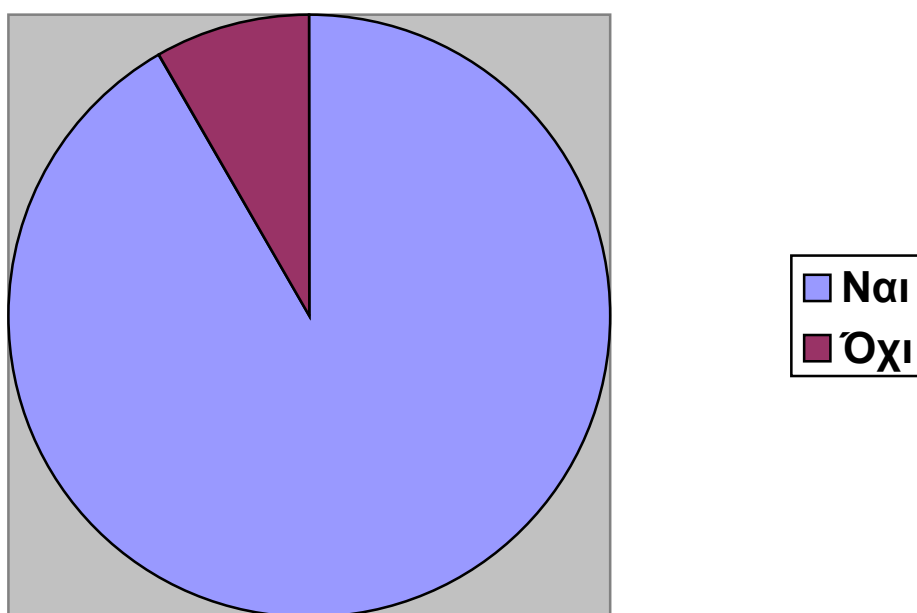
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Οικονομικές	4	4 %
Προσιτές	20	20 %
Ακριβές	62	62 %
Απρόσιτες	10	10 %
Σύνολο	96	96 %



Το 4 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το πώς βρίσκουν τις τιμές, απάντησε οικονομικές, το 20 % προσιτές, το 62 % ακριβές και το υπόλοιπο 10 % απρόσιτες.

13. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

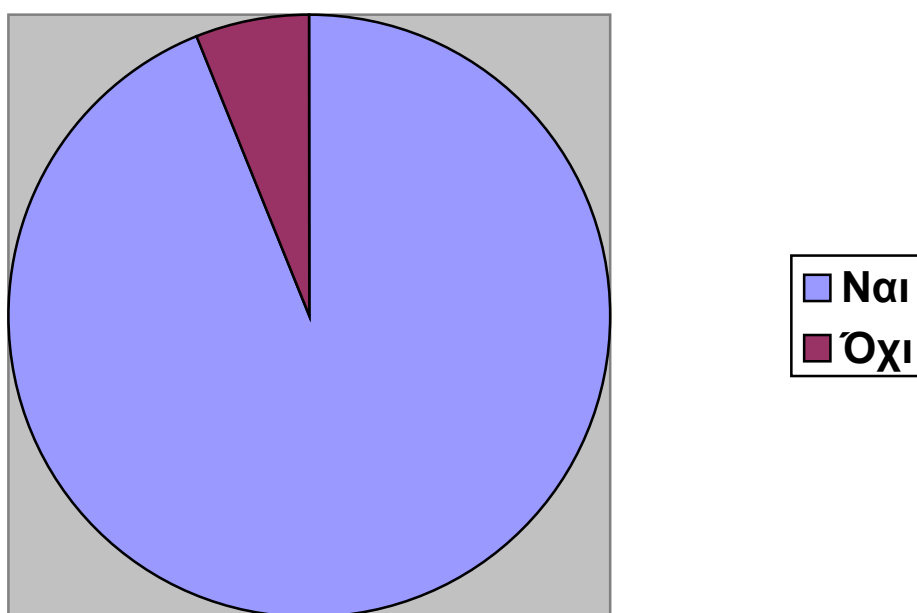
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	88	88 %
Όχι	8	8 %
Σύνολο	96	96 %



Το 88 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν πιστεύουν ότι πρέπει να υπάρχουν στη χώρα μας Μονάδες βιολογικών προϊόντων, απάντησε και το υπόλοιπο 8 % απάντησε όχι.

14. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΛΛΕΙΠΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

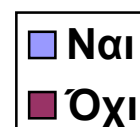
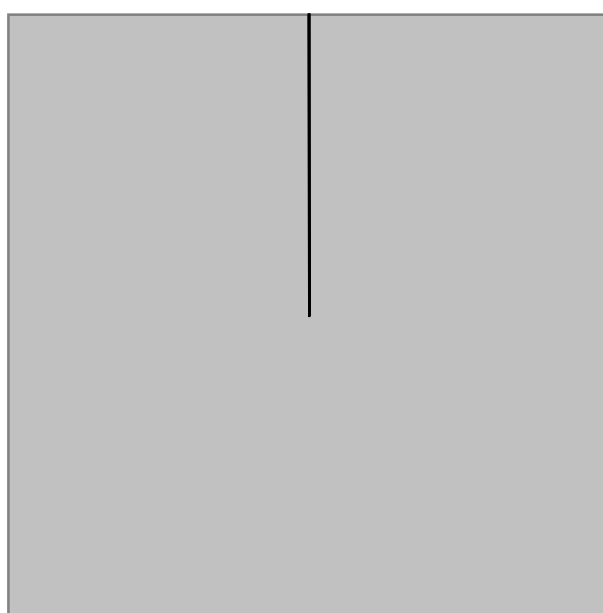
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	90	90 %
Όχι	6	6 %
Σύνολο	96	96 %



Το 90 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το εάν πιστεύουν ότι στη χώρα μας υπάρχει ελλιπής ενημέρωση για τα βιολογικά προϊόντα, απάντησε ναι και το υπόλοιπο 6 % απάντησε όχι.

15. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΠΩΣ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΑΣ

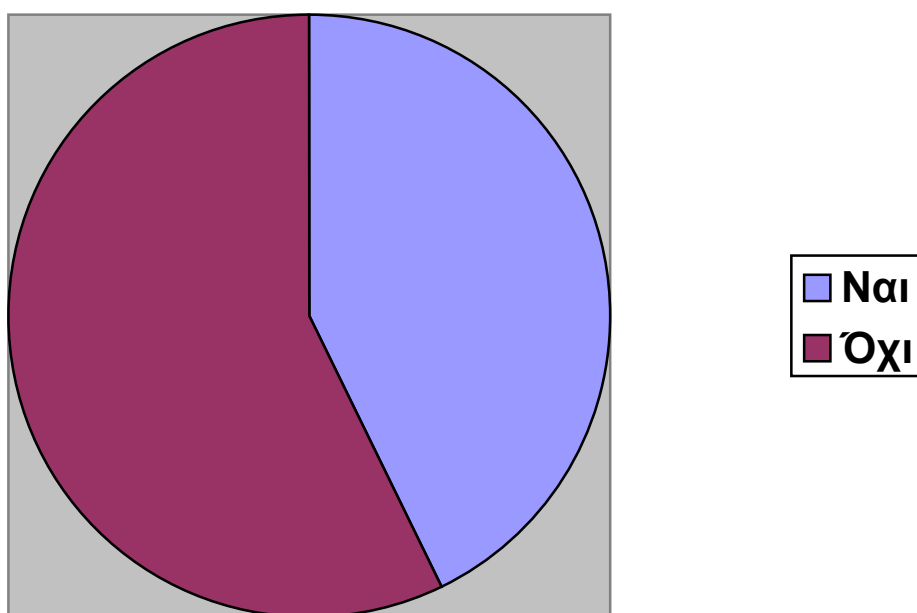
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	96	96 %
Όχι	0	0 %
Σύνολο	96	96 %



Το 96 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν πιστεύουν ότι τα βιολογικά προϊόντα είναι καλύτερα για την υγεία μας, απάντησε ναι.

16. ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΞΕΧΩΡΙΣΕΙΣ ΕΝΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΑΠΟ ΕΝΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

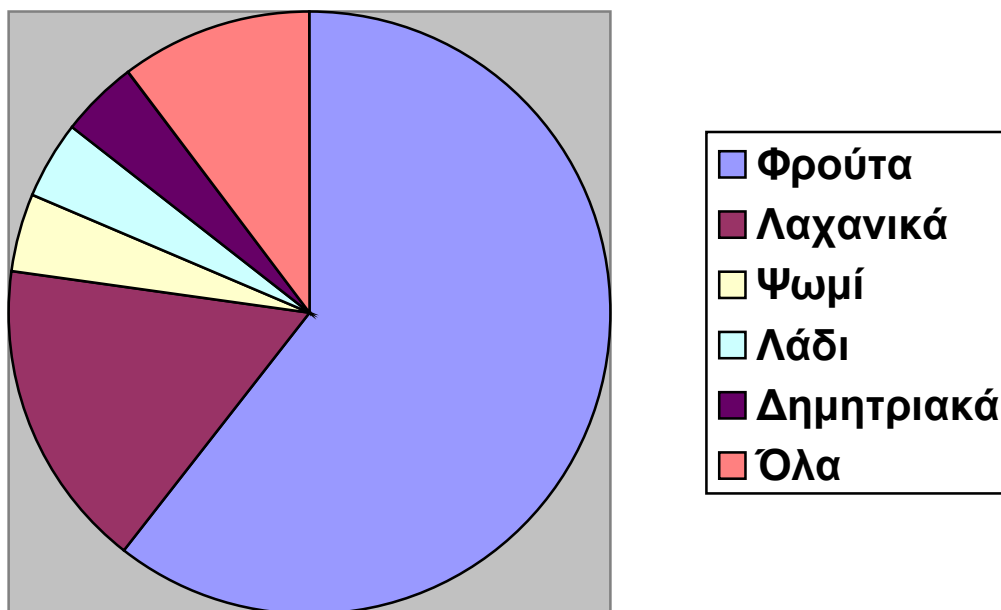
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	38	38 %
Όχι	58	58 %
Σύνολο	96	96 %



Το 38 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν μπορούν να ξεχωρίσουν ένα βιολογικό από ένα συμβατικό προϊόν, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 58 % απάντησε όχι.

17. ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΝΕΙΣ ΣΥΝΗΘΩΣ

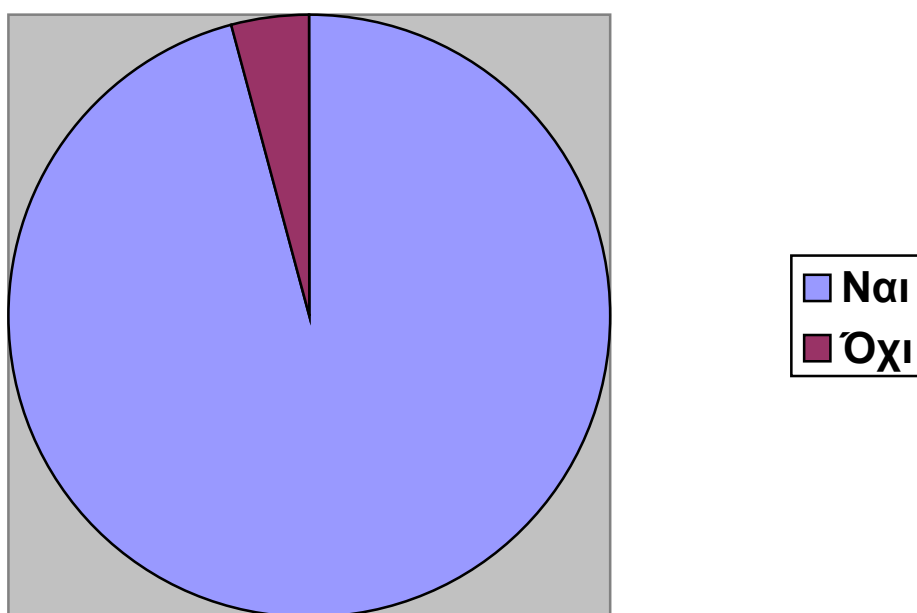
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Φρούτα	58	58 %
Λαχανικά	16	16 %
Ψωμί	4	4 %
Λάδι	4	4 %
Δημητριακά	4	4 %
Όλα	10	10 %
Σύνολο	96	96 %



Το 58 % των ανθρώπων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο για το τι είδους βιολογικά προϊόντα καταναλώνουν συνήθως, απάντησε φρούτα, το 16 % λαχανικά, το 4 % ψωμί, το 4 % λάδι, το 4 % δημητριακά και το υπόλοιπο 10 % απάντησε όλα.

18. ΕΧΟΥΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.

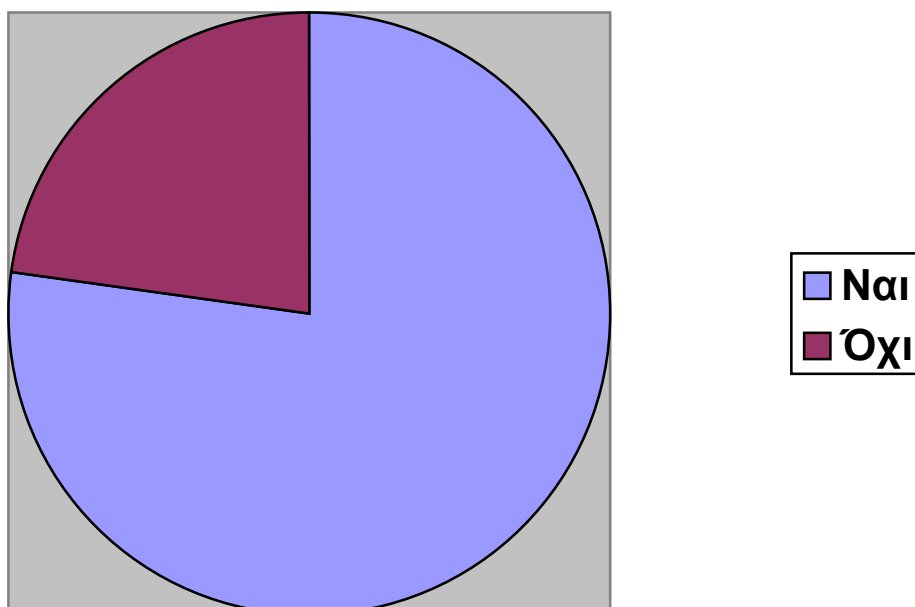
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	92	92 %
Όχι	4	4 %
Σύνολο	96	96 %



Το 92 % των ατόμων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο για το αν έχουν μεγαλύτερη διατροφική αξία τα βιολογικά από τα συμβατικά προϊόντα, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 4 % απάντησαν όχι.

19. ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΓΕΥΣΗ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

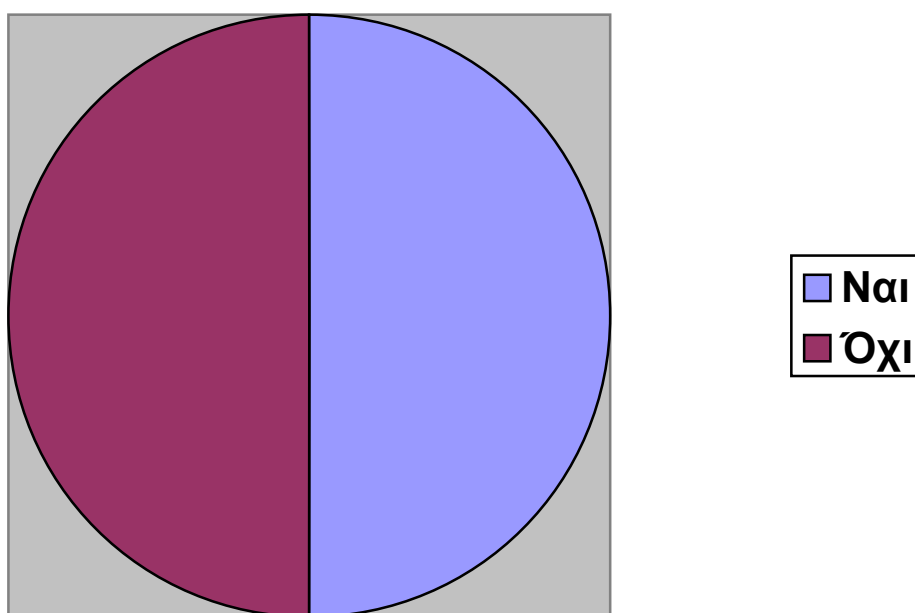
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	74	74 %
Όχι	22	22 %
Σύνολο	96	96 %



Το 74 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν έχουν διαφορά στη γεύση τα βιολογικά από τα συμβατικά προϊόντα, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 22 % απάντησε όχι.

20. ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

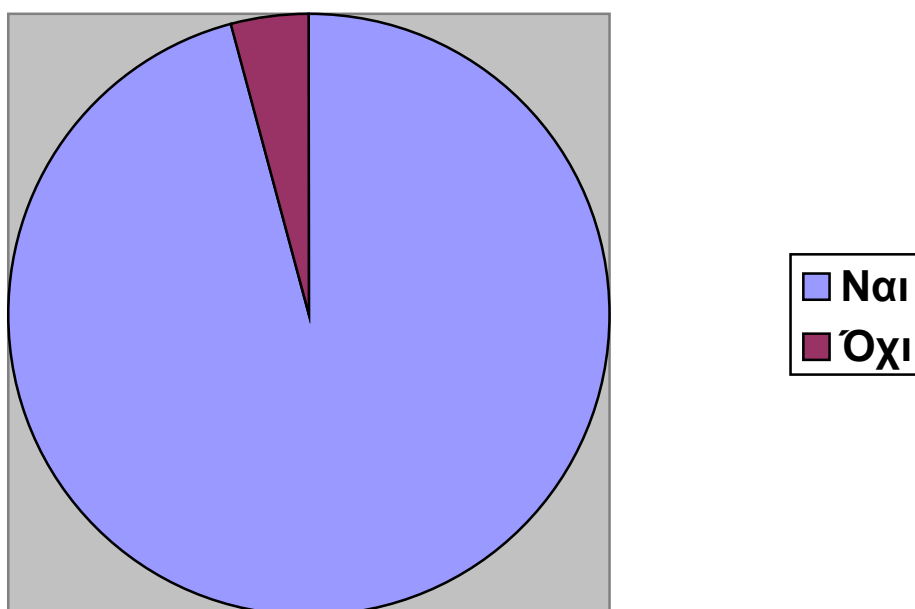
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	48	48 %
Όχι	48	48 %
Σύνολο	96	96 %



Το 48 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν ξέρουν αν έχουν διαφορά στην εμφάνιση τα βιολογικά από τα συμβατικά προϊόντα, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 48 % απάντησαν όχι.

21. ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΕ ΤΗΝ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

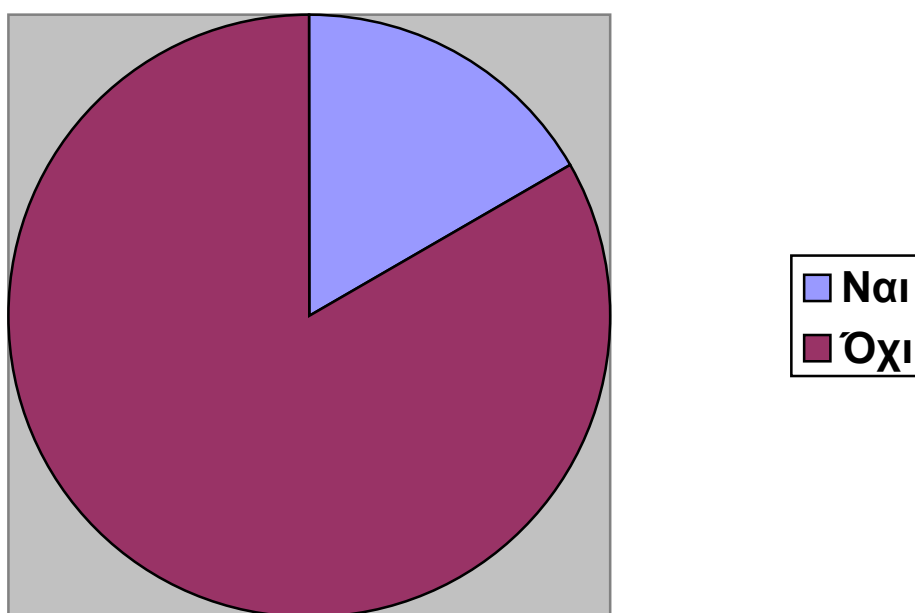
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	92	92 %
Όχι	4	4 %
Σύνολο	96 %	96 %



Το 92 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν υπάρχουν οφέλη για το περιβάλλον με την καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 4 % απάντησαν όχι.

22. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΙ ΤΟΞΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

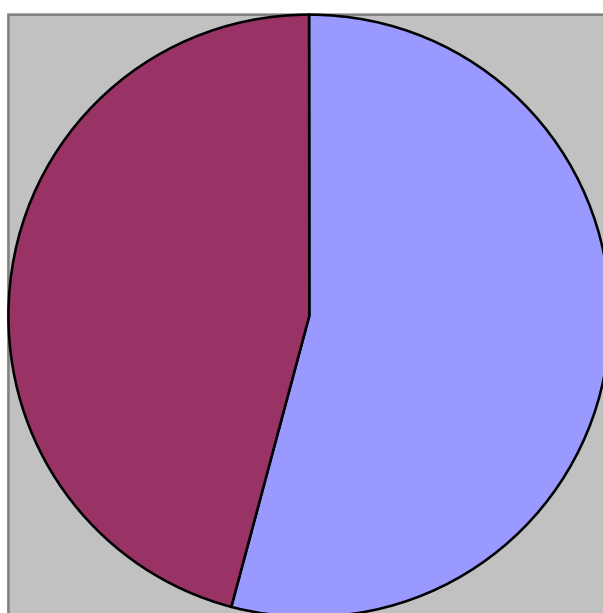
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	16	16 %
Όχι	80	80 %
Σύνολο	96	96 %



Το 16 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν χρησιμοποιούν φυτοφάρμακα και τοξικές ουσίες γενικά στην καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 80 % απάντησε όχι.

23. ΘΕΩΡΕΙΣ ΟΤΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΑΛΥΨΟΥΝ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

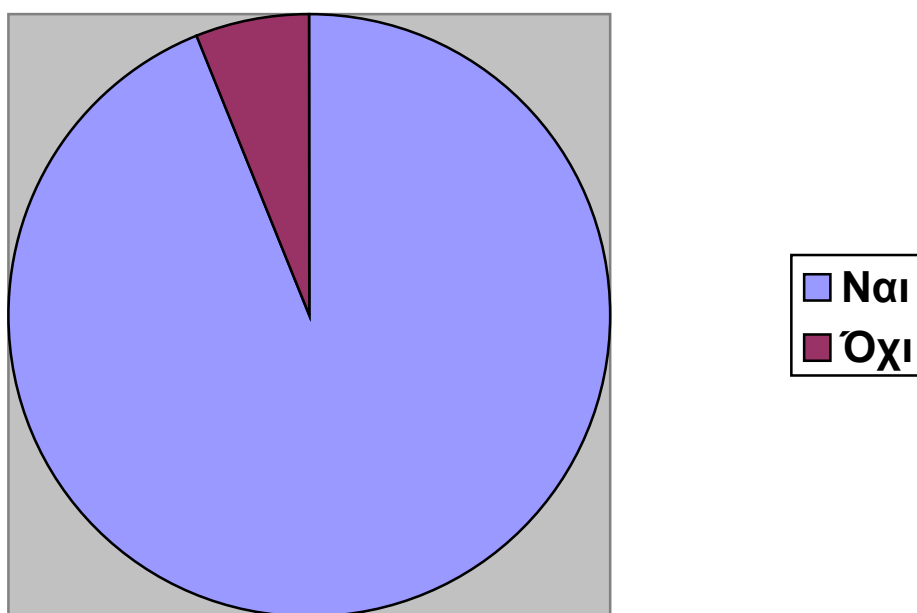
	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	52	52 %
Όχι	44	44 %
Σύνολο	96	96 %



Το 52 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν θεωρούν ότι μπορούν να καλύψουν το σύνολο των αναγκών του σημερινού καταναλωτή, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 44 % απάντησαν όχι.

24. ΘΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΣ ΤΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΣΕ ΦΙΛΟΥΣ Η ΓΝΩΣΤΟΥΣ

	Ποσοστό	Ποσοστό %
Ναι	90	90 %
Όχι	6	6 %
Σύνολο	96	96 %



Το 90 % των ατόμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο για το αν θα πρότειναν τα βιολογικά προϊόντα σε φίλου ή γνωστούς, απάντησαν ναι και το υπόλοιπο 6 % απάντησαν όχι.

Συμπεράσματα

Οι ρίζες της βιολογικής γεωργίας, τοποθετούνται στις αρχές του προηγούμενου αιώνα. Γενικότερα παρόλο που η διάδοσή της έγινε με πολύ αργό ρυθμό, σήμερα έχει ξεφύγει πια από την απομόνωσή της, μέσα σε ένα στενό ιδεολογικό πλαίσιο και έχει καταστεί ανταγωνιστικό κομμάτι της αγοράς. Οι σύγχρονες τεχνολογικές βελτιώσεις, έχουν διαμορφώσει, μια ανοδική υποστήριξη της βιολογικής γεωργίας.

Η βιολογική γεωργία αποτελεί μια εναλλακτική πρόταση ήπιας γεωργίας, φιλικής προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Τα διατροφικά και οικολογικά αδιέξοδα στα οποία έχει οδηγήσει η εντατική χημική γεωργία καθιστούν την βιολογική πρόταση κάτι παραπάνω από απαραίτητη.

Η προτίμηση των βιολογικών προϊόντων δεν αποτελεί μόνο μια συνειδητοποιημένη καταναλωτική επιλογή, αλλά συνιστά και μια διαφορετική αντίληψη με κέντρο της το σεβασμό προς τη φύση και την ποιότητα ζωής. Η βιολογική γεωργία βοηθάει την “αποτοξίνωση” του περιβάλλοντος από τα τοξικά δηλητήρια με τα οποία η συμβατική καλλιέργεια έχει επιβαρύνει το οικοσύστημα.

Η βιολογική γεωργία στηρίζεται στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων μέσα από φυσικές διαδικασίες που διατηρούν μακροπρόθεσμα την οικολογική ισορροπία, όπως τη γονιμότητα του εδάφους. Η χρήση φυσικών λιπασμάτων, κατάλληλη επιλογή φυτικού και ζωικού υλικού, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και η καταπολέμηση ασθενειών με βιολογικές μεθόδους αποτελούν ορισμένα από τα στοιχεία εκείνα που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ένα προϊόν είναι βιολογικό όταν στην ετικέτα του προϊόντος υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει λάβει αυστηρά μέτρα για τον έλεγχο της διαδικασίας παραγωγής των προϊόντων βιολογικής γεωργίας.

Είναι προτιμότερο να επιλέγουμε βιολογικά προϊόντα στην διατροφή μας για πολλούς λόγους αλλά κυρίως επειδή είναι πιο υγιεινά από τα συμβατικά γιατί κατά την παραγωγή τους δεν χρησιμοποιούνται βλαβερές ουσίες.

Τα προϊόντα αυτά τα βρίσκουμε σε πολυκαταστήματα, βιολογικές αγορές αλλά και σε συμβατικές σε ειδικούς πάγκους. Με την προτίμηση των βιολογικών προϊόντων

δεν κάνουμε μόνο μια σωστή επιλογή ως καταναλωτές αλλά και μια σωστή επιλογή ως ενεργοί πολίτες.

Τα βιολογικά προϊόντα είναι πιο ακριβά από τα συμβατικά για αρκετούς λόγους αφού η διαδικασία παραγωγής είναι πιο δύσκολη και δαπανηρή αλλά και λόγω των περιορισμών που υπάρχουν όσον αφορά την παραγωγική τους διαδικασία.

Βιβλιογραφία

1. Άλκιμος Αναστάσιος, 2000, <<Compost>>, εκδόσεις Ψίχαλου, Αθήνα.
2. Βλάχος Ι., 2009, <<Βιολογικές Καλλιέργειες>> εκδόσεις Αθ. Σταμούλη, Αθήνα.
3. ΔΗΩ – Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων, <<Βιολογική Καλλιέργεια του Αμπελιού>>, Αθήνα.
4. Επιτροπάκης Εμ. Τρύφωνας, 2000, <<Βιολογική Γεωργία>>, βιβλιοεκδοτική Α.Ε, Αθήνα.
5. Παλάτος Γ. , Κυρκανίδης Ι. , 2006, Βιολογική Γεωργία, Αλεξάνδρειο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
6. Σιδηράς Ν., 2005, <<Βιολογική Γεωργία>>, εκδόσεις ΔΗΩ, Αθήνα.
7. Σπαντιδάκης Κώστας, 2002, <<Βιολογικές Καλλιέργειες στο Θερμοκήπιο>>, Χανιά.
8. Φωτόπουλος Χρήστος, 2000 (β) <<Βιολογική Γεωργία Κόστος, Αποδοτικότητα, Ανάλυση Αγοράς και Στρατηγικές Marketing>>, εκδόσεις Αθ. Σταμούλη, Αθήνα.
9. Δίκτυο Προώθησης Βιολογικής Καλλιέργειας και Βιολογικών Προϊόντων, <http://www.bio-bictio.gr/index.php>.
10. Βιοελλάς Ινστιτούτο Ελέγχου βιολογικών Προϊόντων Α.Ε., <http://www.bio-hellas.gr/gr>
11. Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, <http://www.agrocert.gr>
12. Οίκο της Καθημερινής για Ενημερωμένους Βιοκαταναλωτές, <http://www.kathimerini.gr>

13. Βιολογικά – Βιοπροστατευτικά Φάρμακα,
<http://www.biofeed.gr>
14. Τρόφιμα Βιολογικής Καλλιέργειας vs Συμβατικής,
<http://www.foodbites.eu/j15/el/food-market/eco-bites/728-tomato-juice-organic>
15. Η Εξέλιξη της Βιολογικής Γεωργίας στην Ελλάδα,
<http://www.oikosocial.gr/index.php/2011-05-15-07-50-59/709-2012-10-22-17-37-18>
16. Η Εξέλιξη της Βιολογικής Γεωργίας στην Ελλάδα,
<http://oikopress.gr/index.php/sustainable-growth/31-2012-10-12-11-43-49>
17. Βιολογικά Προϊόντα,
<http://www.viologika.gr/viologiki-georgia.php>